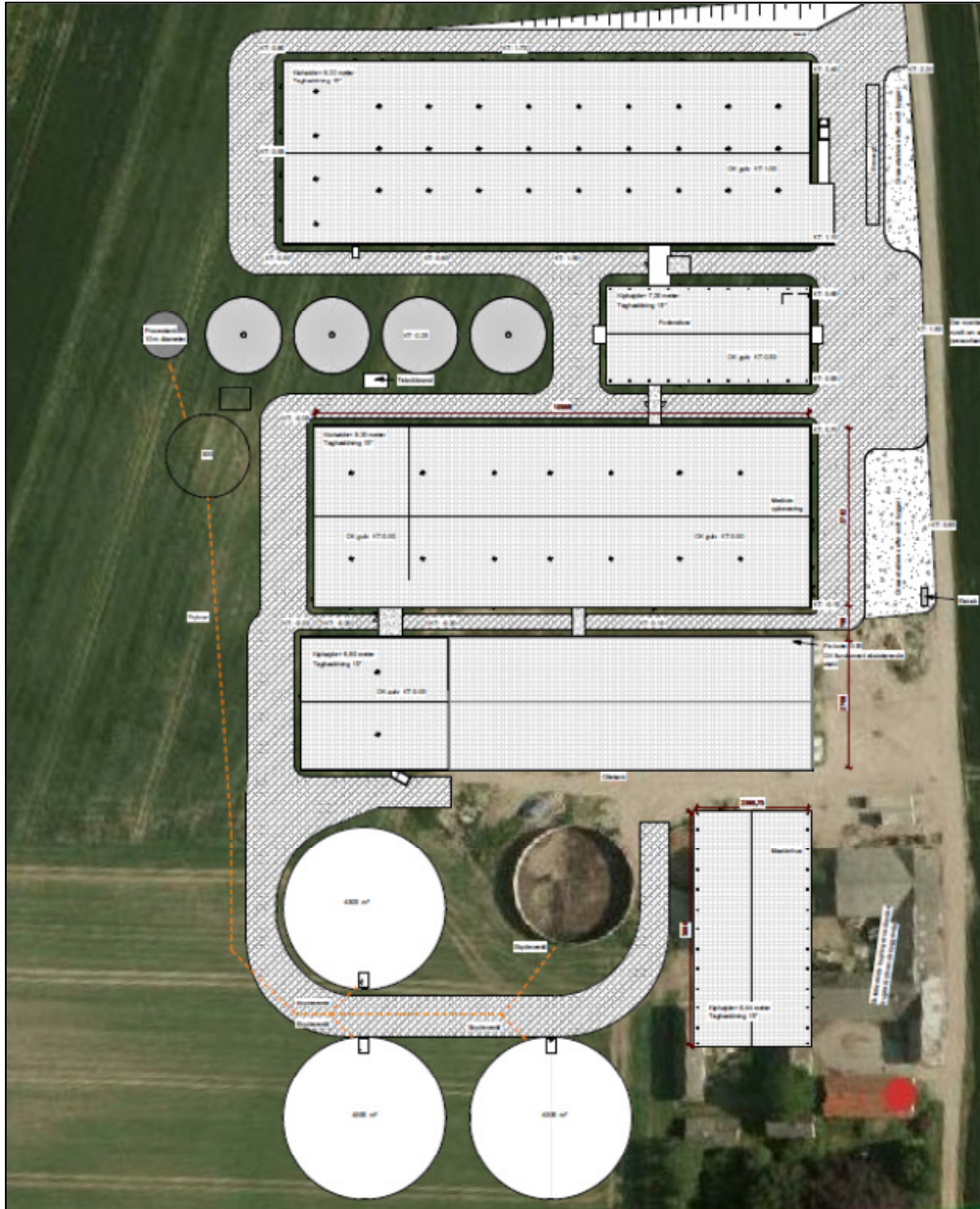

Miljøgodkendelse

Juli 2015

Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg

CVR-nr. 31461111

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Oplysninger om ejendom og husdyrbrug	4
Resume	4
Miljøgodkendelse til udvidelse af eksisterende svineproduktion på Højbjergvej 10A.....	5
Forannoncering	5
Naboorientering og partshøring	5
Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.	6
Forudsætninger og vilkår	6
Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen	6
Offentliggørelse og klagevejledning	13
Overholdelse af vilkår	13
Revurdering og retsbeskyttelse.....	13
Orientering	14
Miljøtekniskbeskrivelse	15
Indledning	15
Det ansøgte projekt	15
Dyreholdet.....	15
Driftsbygninger	16
Tidsplan for projektet	18
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	18
Foder.....	21
Gødningsproduktion	21
Udbringningsarealerne.....	21
Energi- og vandforbrug	22
Affald	23
Kemikalier og råstoffer	23
Spildevand.....	24
Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, støv, m.m.	24
Lugt	24
Støj.....	26
Støv, fluer og skadedyr	30
Lys	30
Drift forstyrrelser og uheld	30
Landskab og kulturhistoriske værdier	32

Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter fra anlæg	33
Ammoniakpåvirkning af naturområder	33
Natura 2000-områder	39
Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter	41
Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter	43
Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.....	44
Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter	47
Vandløb.....	48
Vandhuller og andre § 3-naturområder samt levesteder for Bilag IV-padder.....	48
Natura 2000-områder	51
Nitratudvaskning til overfladevand	53
Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion	54
Fosforudvaskning til overfladevand.....	56
Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder	57
Nitratudvaskning til grundvand	58
Bedst tilgængelige teknik (BAT).....	59
Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager).....	59
Emissionsgrænseværdi for fosfor	62
Ophør	65
Høring	66
Samlet vurdering.....	66
Bilag 1. Referencer	67
Bilag 2. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /22/.....	69
Bilag 3. Landskabsvurdering	70
Bilag 4 Grundvandsredegørelse	72
Bilag 5 Opsamling på høringsbemærkninger.....	76

Indledning

Søren Hansen har ansøgt om at udvide svineproduktionen på Højbjergvej 10A fra 133 DE til 685 DE. I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaet AGLAJA vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold § 19 - § 26 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer.

Den indsendte ansøgning og den miljøtekniske beskrivelse danner baggrund for miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Højbjergvej 10A kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 62.139, indkommet den 13.06.2014. Den er siden blevet ændret og tilpasset. Den endelige version, version 6, forelå d. 16.4.2015 og danner grundlag for godkendelse.
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance ved mail og breve fra ansøger og ansøgers konsulent hos Gefion.

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Bedriftens ejer og ansøger: Søren Hansen, Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg, tlf. nr 6176 5111, mail sbhsyd@hotmail.com.

Bedriften: Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg, ejendoms nr. 3700001469, matrikel nr. 3a Højbjerg By, Førsløv.

CVR nr. 31461111 og CHR nr. 76653.

Resume

Der er i dag en godkendelse til en årsproduktion på 330 søer og 10.561 smågrise (7,3-32 kg), 165 polte (50-107 kg) i alt 133 DE.

Der ønskes en udvidelse til 1.540 søer, 54.000 smågrise (7-30 kg), 1100 polte (30-107 kg) og 1600 slagtesvin (30-110 kg), i alt 685 DE. De 330 årssøer placeres fortsat i de eksisterende staldafsnit. Den nuværende smågrisestald anvendes fremover til ca. 4.000 smågrise samt aflastningsstier. Der bygges nye staldafsnit til de nye søer og der opføres en ny smågrisestald med plads til 50.000 smågrise. Der opføres desuden 3 nye gyllebeholder, 4 kornsiloer, et nyt maskinhus samt en foderlade.

Lugtgenekriterierne er overholdt ved ansøgt produktion. Støv, støj og andre gener vurderes ikke at give anledning til væsentlige gener.

Udvidelsen medfører flere transporter, da dyreholdet udvides. Gylle og korn køres både syd og nord for ejendommen. Gylle pumpes ud til de nærmeste arealer og udbringningen med selvkørende slangeudlægger eller udbringes med gyllevogn.

Det ansøgte vil medføre en årlig ammoniakemission fra anlægget på 2.614 kg NH₃-N pr. år. Emissionen overholder kravet til BAT (6.623 kg NH₃-N pr. år), ved implementering af gylleforsuring i hele det nye anlæg og overdækning af gyllebeholderne.

Der er flere naturområder tæt på anlægget. Udvidelsen medfører en lille merbelastning af områderne og overholder gældende regler.

Ejendommen råder over et udspretningsareal på 95,2 ha ejet og forpagtet areal og 611,1 DE afsættes til andre godkendte arealer eller biogas.

Beregning i husdyrgodkendelse.dk viser, at der er krav om maksimalt udvaskning på 41,2 kg N/ha. Nitratudvaskning er på 40,9 kg N/ha og kravet er overholdt, ved brug af sædskifte S1 og lavt dyretryk.

Miljøgodkendelse til udvidelse af eksisterende svineproduktion på Højbjergvej 10A

Søren Hansen søger om miljøgodkendelse til udvidelse af det nuværende dyrehold på 133 DE til 685 DE.

Produktionen er omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 12.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Næstved Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 13.6.2014.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Næstved Kommune hermed godkendelse til svineproduktionen på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg i henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer.

- ansøgningen om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 62.139, version 6) og supplerende oplysninger til denne,
- den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg samt vurdering af udbringningsarealernes placering og miljøbelastning

Forannoncering

Der er i forbindelse med forannonceringen på kommunens hjemmeside i perioden d. 23.7.2014-6.8.2014 indkommet bemærkninger fra naboer og en forening. Bemærkningerne omhandler bekymringer om påvirkningen af natur, landskab, grundvand samt gener for de omkringboende. Bemærkningerne er blevet behandlet og et foreløbigt udkast har været forelagt for teknisk udvalg. Sagen har desuden været til afstemning i byrådet. Der blev her stemt for at behandlingen af det ansøgte skulle fortsætte. På baggrund af dette er der udarbejdet et udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

I brev af den 28.4.2015 blev naboerne til Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg orienteret om, at et udkast til afgørelse forelå, og at de havde 6 uger til at kommentere det, som part i sagen. Naboer er i denne forstand alle beboelser beliggende indenfor konsekvensområdet på 1109 m fra de eksisterende og nye stalde. Desuden har en nystiftet forening af udkastet i høring. Svar på høringsbemærkningerne kan ses i bilag 5. Der er desuden ændret i fodervilkårene, da der

er kommet nye BAT krav for fosfor siden ansøgningen blev sendt ind.

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Godkendelsen gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for vores vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg. Godkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel anmeldelse, tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Museumsloven, Naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven, Vandløbsloven og bygge Lovgivningen.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04/12/2009 med senere ændringer. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Forudsætninger og vilkår

Det forudsættes at husdyrbruget indrettes som beskrevet i ansøgningskema nr. 62139. Godkendelsen meddels på vilkår, der sikrer, at kravene i §27 og §29 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

Husdyrproduktionen

1. Husdyrbruget skal være sammensat med dyrehold og staldindretning jf. nedenstående skema

Dyretype	Ansøgt	
	Antal	DE
Smågrise (7,0-30 kg), toklimastald, delvist spaltegulv	54.000	251,4
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvist spaltegulv	1.123	181,05
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, individuelt opstaldet, delvist spaltegulv	417	67,23
Årsso, farestald, kassestier, delvist spaltegulv	1.540	107,16
Polte (30-107 kg) delvist spaltegulve (25-49% fast)	1.100	31,00
Slagtesvin (30-110 kg) delvist spaltegulve (25-49% fast)	1.600	47,49
I alt		685,36

Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 594 af 4.5.2015

2. Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med skema 62139 ansøgningen version 6, samt den miljøtekniske beskrivelse.
3. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
4. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at der er iværksat bygge- og anlægsarbejde.
5. 1. etape af anlægsarbejdet skal være færdiggjort indenfor en rimelig tid.
6. 2. etape af anlægsarbejdet og udvidelsen af dyreholdet skal være afsluttet indenfor 5 år efter godkendelsen er meddelt.
7. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Arealer

8. Ved udnyttelse af miljøgodkendelsen, det vil sige ved opstart af udvidelsen af dyreholdet i eksisterende stalde eller ved påbegyndelse af byggeriet, skal der indsendes dokumentation for, at gødningen, kan afsættes til godkendte arealer eller biogasanlæg. Dokumentation skal være gældende for mindst 1 år.
9. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens udbringningsarealer svarende til 74,2 DE svinegylle per planår (1/8-31/7), og således at der på bedriften arealer ikke udbringes mere end 0,78 DE/ha (beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 594 af den af 04.5.2015, bilag afsnit 1G). Udbringningen svarer således til 7.556 kg N og 1.785 kg P pr. planår.
10. Der må på bedriftens udbringningsarealer ikke udbringes affaldsprodukter til jordbrugsformål.

Indretning af staldanlæg

11. I alle stalde skal der etableres forsøringsanlæg i henhold til ansøgningen.
12. Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel.
13. Der må kun anvendes svovlsyre.
14. Før svovlsyrebehandlingen må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier for svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.
15. Styringen af svovlsyrebehandlingen skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.
16. Svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.
17. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

18. Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.
19. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal minimum kontrolleres 2 gange om året. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
20. Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:

21. Hvis den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling.
22. Hvis der måles pH-værdier før svovlsyrebehandling, som er større end 6,5, i en sammenhængende periode på mere end 2 uger.
23. Hvis svovlsyrebehandlingsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 1 uge.

Foder

24. Der skal foreligge en logbog der dokumenterer ind og afgangsvægt, fravænningsvægt, antal fravænnede smågrise, foderforbrug og foderblandinger.
25. Logbogen skal opbevares i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
26. Alle dyrene skal fasefodres og foderplaner skal kunne fremvises.

Energi- og vandforbrug

27. Bedriftens årlige forbrug af energi, vand og olie skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.
28. Ved udskiftning af ventilatorer skal der skiftes til mere energieffektive.
29. Rengøring af ventilatorerne skal ske ved hvert hold skifte, og det skal registreres i logbog.
30. Ventilationen i staldene skal være udstyret med alarm i tilfælde af driftforstyrrelser. Alarmen skal sende besked med SMS eller lignende til driftsherren.
31. Elpærer og lysstofrør skal ved udskiftning skiftet til LED, eller tilsvarende energibesparende belysning. Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt når det er nødvendigt.
32. Der skal være alarm på vandforsyningen således, at der sendes en elektronisk meddelelse til driftsherren i tilfælde af brud på ledningen.

Håndtering af gødning og gødningsopbevaringsanlæg

33. Gyllebeholderne skal etableres med fast overdækning i form af teltdug eller betonlåg. Eventuelle skader på den faste overdækning skal straks repareres, så overdækningen er helt tæt.
34. Håndteringen af gylle skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
35. Hvis der ikke anvendes selvlæssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter at udbringningsperioden er afsluttet.
36. Gylletankene skal minimum efterses en gang årligt for brud, revner og kabelskader. Der skal føres logbog over egenkontrollen.
37. Gylletankene skal efter første 10 års beholderkontrol, have udført beholderkontrol hvert 5 år.

Afsætning af gylle

38. Ved fuld udnyttelse af godkendelsen skal der årligt afsættes 611,1 DE (62.227 kg N og kg 14.699 kg P) svinegylle til et biogasanlæg eller godkendte arealer. Dokumentation herfor skal foreligge og kunne fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Lugt

39. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lave en redegørelse og evt. måling på forskellige lugtkilder og iværksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
40. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
41. Sammensætningen af dyr på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end 111.105 OUE/s. Dette kan f.eks. overholdes ved at dyreholdet sammensættes som ansøgt:

Staldafsnit	Smågrise	Søer i farestald	Søer i løbe-drægtighedsstald	Slagtesvin og Polte	
Produktion	54.000 (7 – 30 kg)	1.540	1.540	1.600 (30-110 kg)	1.100 (30-107 kg)
Gns. vægt.	18,5 kg	-	-	70 kg	68,5 kg
Antal dyr på stald	8.315	424	1.131	400	314
OUE/s pr. dyr	18,5 kg / 1000 kg * 380 OUE/s = 7,03	72 OUE/s	16 OUE/s	70 kg / 1000 * 300 OUE/s = 21 OUE/s	68,5 kg / 1000 * 300 OUE/s =

	OUE/s				21 OUE/s
--	-------	--	--	--	----------

Ventilationsanlægget skal indrettes som beskrevet i den udførte OML beregning hvilket betyder at:

Afkastet skal ske lodret gennem skorsten uden afdækning og med en diameter på 60 cm.

- Afkasthøjden for hvert afkast skal være minimum 7,0 m over terræn i smågrisestalden og 6,0 m på de øvrige stalde.

- Afkastene placeres i kip og i øvrigt som i OML beregningen:

I alt 20 stk. på smågrisestaldene

I alt 12 stk. på farestaldene

I alt 12 stk. på løbe- og drægtighedsstaldene

I alt 6 stk. på polte- og slagtesvinestalden

42. Der må ikke foretages omrøring af husdyrgødning i tankene lørdag eller søn- og helligdage.

Transport

43. Transport med gylle fra anlægget må ikke foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 6.00 i hverdage. Lørdag, søn- og helligdage må kørslen ikke foregå fra kl. 18.00 til kl. 7.00.

44. Egne transportere til og fra ejendommen skal foregå mandag til fredag kl. 7-18. Undtagelsesvist kan der forekomme kørnkørsel og andet markarbejde på andre tidspunkter.

45. Der skal etableres/vedligeholdes en god vej mod syd til Petermindevej, der kan holde til tunge køretøjer.

46. Ved indgåelse af leverandøraftaler skal det oplyses, at kørsel skal foregå ad Petersmindevej.

Støj

47. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A).

Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A).

Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

48. Hvis myndigheden vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller

beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.

49. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

50. Ventilationsanlægget skal jævnligt efterses, og defekte/støjende ventilatorer skal straks udbedres.

Støv

51. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

52. Der skal køres langsomt/efter forholdene på grusvejen.

53. Grusvejen skal vandes på dage med meget kørsel og tør vej, så de to boliger på Petersmindevej ikke bliver generet væsentligt af støv.

Lys

54. Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

Kemikalier

55. Tankning af diesel skal ske fra en plads med fast og tæt bund eller på et underlag hvorfra der er afløb til olie/benzinudskiller. Alternativt kan der anvendes en mobil spildbakke. Tanken skal opstilles med god afstand til afløb til dræn.

56. Pesticider og øvrige kemikalier skal opbevares miljømæssigt forsvarligt, dvs. på et fast og tæt underlag uden afløb, og således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes og opsamles.

Affald

57. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.

58. Der skal foreligge dokumentation for bortskaffelse af farligt affald. Dokumentation skal opbevares i 3 år.

59. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder. Eller der skal anvendes beholdere med dobbelt vægge. Beholderne skal placeres på fast gulv uden afløb.

Skadedyr

60. For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som minimum er i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

61. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Landskab

62. Staldbygningerne skal opføres som beskrevet i tabel 2.
63. Det eksisterende levende hegn der løber fra Højbjerg i nord mod sydvest skal bibeholdes og vedligeholdes.
64. Der skal etableres og vedligeholdes tre til fire beplantningsgrupper/remiser nord for den nordligste stald. Disse beplantninger skal visuelt bryde den lange staldfacade, set fra nord. Beplantningsgrupperne skal udformes som remiser, og altså ikke være et læhegn.
65. Der skal etableres og vedligeholdes enten
- to beplantningsgrupper på det areal der er udlagt til græsareal øst for bygningerne, eller
  - etableres vejtræer langs hele adgangsvejen fra Højbjerg og ned forbi den samlede bygningssmasse, med 18 til 20 meters indbyrdes afstand.
66. Alle beplantningsgrupper skal etableres med både høj og lav beplantning, samt bestå af stedligt hjemmehørende arter.

Husdyrbrugets ophør

67. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes indenfor næste planperiode. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Egenkontrol

68. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagteriafregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse (vilkår 1).

Driftsforstyrrelser og uheld

69. Ejendommen skal udarbejde en endelig beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal ajourføres efter behov, dog mindst én gang årligt. Planen skal være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes på i en udgave med skitser og billeder.
70. Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
71. Den endelige beredskabsplan inkl. kortbilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

Offentliggørelse og klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelse af afgørelsen på vores hjemmeside, det vil sige den 13. august 2015. Du klager via. Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Næstved Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Øvrige klageberettigede er visse organisationer samt enhver der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Domstolsprøvelse

Du kan også lægge sag an mod kommunen ved civilt søgsmål. Fristen for dette er seks måneder fra dags dato jf. § 90 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Du kan få vejledning om et civilt søgsmål på www.domstol.dk.

Overholdelse af vilkår

Den ansvarlige for IE-husdyrbrug skal straks underrette kommunen ved manglende overholdelse af godkendelsens vilkår, og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Revurdering og retsbeskyttelse

I henhold til bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 skal tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hver 10. år tage bedriftens samlede miljøgodkendelse op til revurdering. Første revurdering skal dog foretages 8 år efter meddelelsen, eller ved vedtagelsen af nye BAT konklusioner for branchen, hvor BAT skal være implementeret på husdyrbruget senest 4 år efter vedtagelsen af nye BAT konklusioner. Næstved Kommune forventer at revurdere denne godkendelse ved vedtagelsen af nye BAT konklusioner, dog senest i 2023.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2 bl.a. hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Orientering

Der er i miljøgodkendelsen givet 5 år til, at bedriften kan komme op på fuld husdyrproduktion og at alt byggeri er etableret. Hvis miljøgodkendelsen derefter ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. husdyrgodkendelsesloven § 33.

Bedriftens skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ved akut forurening skal alarmcentralen straks kontaktes på 112.

Udarbejdelsen af denne godkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af miljøministeriet.

Næstved Kommune, 16. juli 2015

Med venlig hilsen
Sarah Lund Meilbak
Miljøsagsbehandler

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Tlf. 5588 6150

Bilag:

1. Natura 2000 udpegningsgrundlag
2. Referencer
3. Grundvandsredegørelse
4. Landskabsvurdering
5. Opsamling på høringsbemærkninger

Miljøteknisk beskrivelse

Indledning

Næstved Kommune har den 13.6.2014 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Højbjergvej 10A, 4250 Fuglebjerg.

Ansøgningen er fremsendt af Gefion på vegne af Søren Hansen. Ansøgningen omfatter godkendelse efter § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven). Vi har i henhold § 19 - § 26 i husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk skema nr. 62139 version 6. Derudover er der indsendt supplerende oplysninger fra konsulent og ansøger samt indsendt bemærkninger fra naboer mm. Kommunen har forholdt sig til disse bemærkninger i forbindelse med udarbejdelsen af udkastet.

Det ansøgte projekt

Dyreholdet

Der er i dag en godkendelse til en årsproduktion på 330 søer og 10.561 smågrise (7,3-32 kg), 165 polte (50-107 kg) i alt 133 DE. Der ønskes en udvidelse til 1.540 søer, 54.000 smågrise (7-30 kg), 1100 polte (30-107 kg) og 1600 slagtesvin (30-110 kg), i alt ca. 685 DE.

Dyretype	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Smågrise (7,3-32 kg), toklimastald, delvist spaltegulv	10.561	52,8	0	0
Smågrise (7,0-30 kg), toklimastald, delvist spaltegulv	0	0	54.000	251,42
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvist spaltegulv	241	39,05	1.123	181,05
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, individuelt opstaldet, delvist spaltegulv	89	14,42	417	67,23
Årsso, farestald, kassestier, delvist spaltegulv	330	23,08	1.540	107,16
Polte (50-107 kg) delvist spaltegulve (25-49% fast)	165	3,75	0	0
Polte (30-107 kg) delvist spaltegulve (25-49% fast)	0	0	1.100	31,00
Polte (30-110 kg) delvist spaltegulve (25-49% fast)	0	0	1.600	47,49
I alt		133,1		685,4

Tabel 1. Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenhederne er beregnet efter bilag 1 G i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (BEK. nr. 853 af 30.06.2014).

Den nuværende produktion i seneste gødningsregnskab er 330 årssøer, 10.561 smågrise (7,3-32 kg) og 165 polte (50-107 kg). Hvilket svarer til lovlig produktion.

Der stilles vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion. I ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk har ansøger anført hvilke ændringer der sker i dyreholdet i de enkelte stalde og hvilke ændringer der sker i staldsystemerne, jf. tabel 1.

Ansøger ejer yderligere en ejendom på Højbjergvej 16. På denne ejendom er der smågrise og slagtesvin. Højbjergvej 10A leverer i øjeblikket dyr til Højbjergvej 16. På Højbjergvej 16 er der anlæg til opbevaring af foder og gylle. Ejendommene er beliggende med en afstand på 380 m. Det vurderes, at de to ejendomme er forureningsmæssigt adskillelige og driften på Højbjergvej 16 vurderes derfor ikke i denne godkendelse.

Driftsbygninger

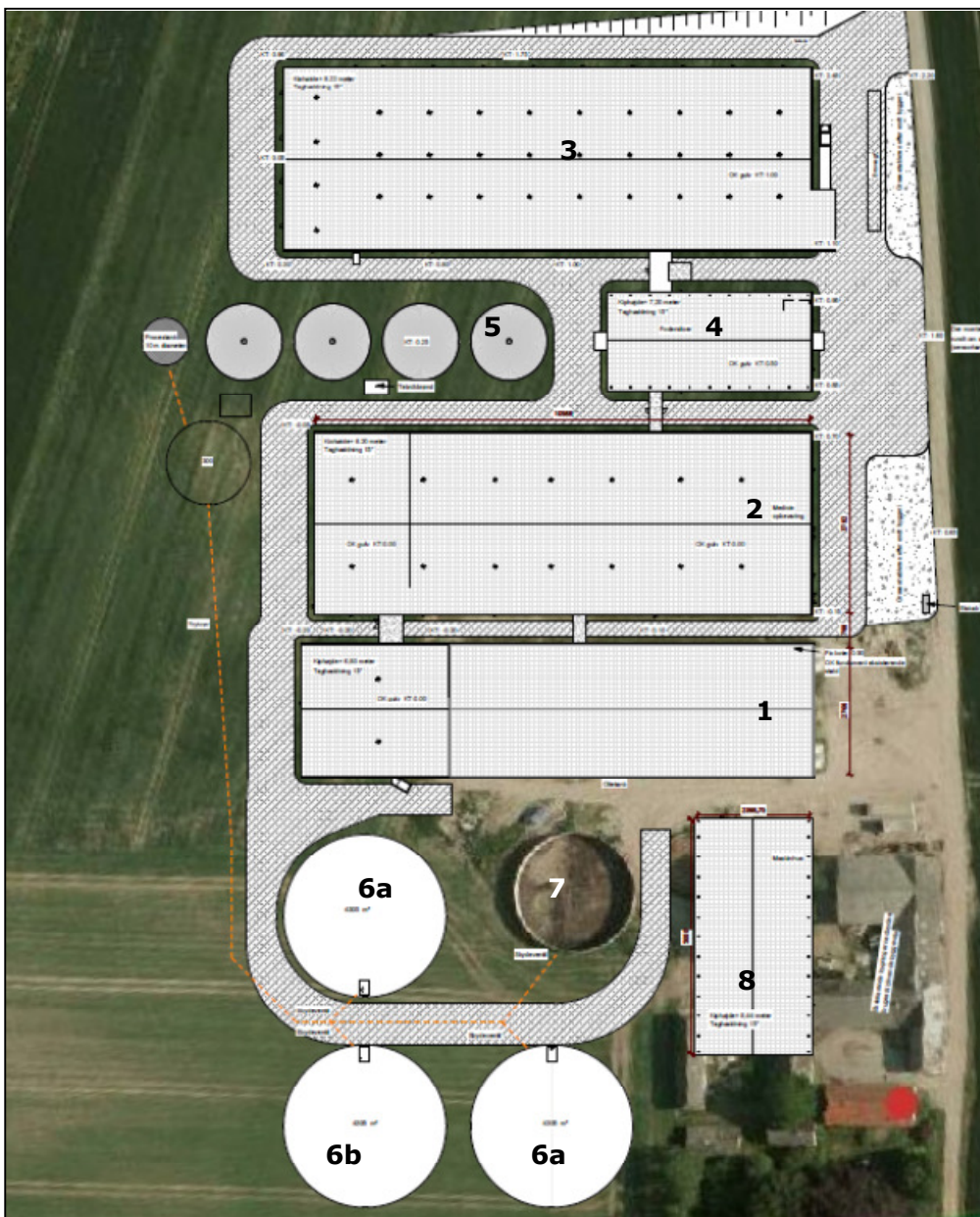
Der etableres 2 nye stalde til hhv. søer, smågrise og polte. Den eksisterende stald forlænges med en ny løbeafdeling. Desuden opføres 3 gylletanke, en foderlade, en maskinhal samt 4 udendørs kornsiloer, se kort 1. De 3 stalde og foderladen er beskrevet i tabel 2.

Bygning	Anvendelse	Facade-beklædning	Taghældning/materiale	Højde på bygning	Størrelse
1	Søer, smågrise, slagtesvin	Norsk marmor	Eternitplader med hældning på ca. 15 gr.	Bygningen har en højde på ca. 6,8 m.	Ca. 27 x 110 m = 2970 m ² , heraf ny løbestald på ca. 838 m ²
2	Søer, servicebygning	Norsk marmor	Stålblader med hældning på 15 gr.	Bygningen har en højde på ca. 8,2 m.	Ca. 38 x 106 m = 4.028 m ² – heraf servicebygning på ca. 218 m ²
3	Smågrise, polte	Norsk marmor	Eternitplader med hældning på ca. 15 gr.	Bygningen har en højde på ca. 8,2 m.	Ca. 38 x 112 m = 4256 m ²
4	Foderlade	Norsk marmor	Eternitplader med hældning på ca. 15 gr.	Bygningen har en højde på ca. 7,2 m	Ca. 43 x 20 m = 860 m ²
5	Fodersiloer	Stål			4 stk. max 12 m høje
6	Nye gylletanke	Grå betonelementer			3 stk. á 4500 m ³
7	Gamle gylletanke	Grå betonelementer			500 m ² og 2.500 m ²
8	Maskinhus	Norsk marmor	Eternitplader med hældning på ca. 15 gr.	Bygningen har en højde på ca. 8,44	Ca. 24 x 50 m = 1.200 m ²

Tabel 2: Bygningsforklaring

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 1.

Kort 1. Situationsplan

Der opføres samlet 9.577 m² nye staldbygninger samt ca. 860 m² foderlade.

Der er 2 eksisterende gyllebeholder på hhv. 500 m³ og 2.500 m³. De er opført i grå betonelementer og ligger ca. 2-2,5 m over terrænet. Den mindste vil blive revet ned. De nye beholdere bliver på hver 4.500 m³ og etableres med teltoverdækning.

Det er hensigten at opføre beplantning ved de nye bygninger. Der stilles vilkår til dette jf. bilag 3.

Tidsplan for projektet

Godkendelsen udnyttes i 2 etaper. Første etape skal omfatte etablering af stalde, gylletanke og forsøringsanlæg samt opstart af indkøring af den nye sobesætning. Der stilles vilkår til at påbegyndt byggeri færdiggøres i et rimeligt tempo. Typisk er dette ca. indenfor et år. I etape 1 vil der blive lagt vægt på udvidelsen af dyreholdet i de nye stalde. Fodringen vil i denne periode derfor ske med indkøbt færdigfoder. Ca. 2 år efter indkøring af besætningen er det ønsket selv at lave foder på ejendommen. I etape 2 ønskes der derfor opstillet 4 stål-kornsiloer, og foderladen vil blive taget fuldt i brug og dyreholdet udvides til fuldt antal. I etape 2 vil der også blive brug for etablering af et nyt maskinhus. Der stilles vilkår til, at alt byggeri og udvidelsen af dyreholdet skal være udnyttet inden for 5 år.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Området, hvor ejendommen ligger, er i Kommuneplan 2013-2025 for Næstved Kommune udpeget som både "Særlige værdifulde landbrugsområder" samt "Jordbrugsområder". Området er karakteriseret ved flader med landbrug samt fredskoven øst for ejendommen.

Husdyrbruget ligger ca. 2,2 km fra Fuglebjerg og 1,2 fra Sneslev.

Afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel 3.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	210	<i>Målt fra stald til Petersmindevej 9</i>	50 m
Lokalplanområde	2,2	<i>Fuglebjerg</i>	50 m
Byzone eller sommerhusområder	2,2 km	Fuglebjerg	50 m
Naboskel	120 m	<i>Målt fra stald</i>	30 m
Beboelse på samme ejendom	70 m	<i>Målt fra stald</i>	15 m
Levnedsvirksomhed	>2 km	-	25 m
Almen vandindvindingsanlæg	Ca. 800 m	Højbjerg vandværk	50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	>25 m	Egne borer er nedlagt	25 m
Vandløb	760 m	Øst for ejendommen	15 m
Dræn	>15 m		15 m
Sø	115 m	Sø vest for staldanlægget	15 m
Offentlig vej	270	Højbjergvej	15 m
Naturområde omfattet af §7 i husdyrloven	1,8 km	Overdrev nord for anlægget	10 m

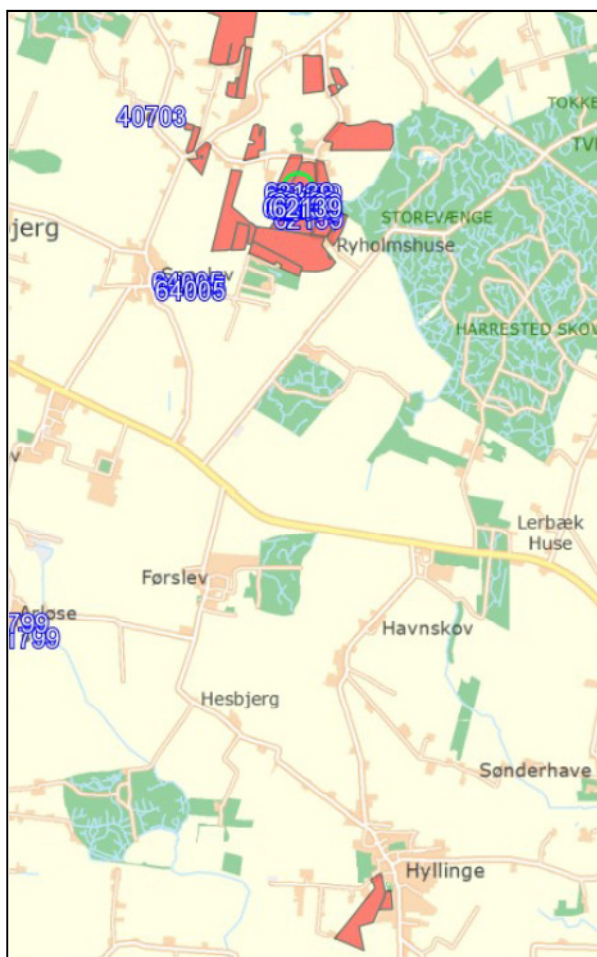
Tabel 3. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- § 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.
- § 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed, naboskel og egen beboelse.

Husdyrbruget på Højbjergvej 10A ligger endvidere mere end 300 m fra en beboelsesbygning uden landbrugspligt, der ligger i samlet bebyggelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til bolig- og erhvervsformål/offentlige formål. Dermed er husdyrbruget ikke omfattet af husdyrlovens § 20, der skal sikre at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, som hvis anlægget er placeret mindre end 300 m fra de nævnte områder.

Nedenfor ses beliggenheden af husdyrbruget.

Kort 2. Beliggenhed af Højbjergvej 10A. Arealerne er tegnet med rød og ejendommen er markeret med grøn cirkel (nr. 62139)

Nedenfor ses staldsystemerne i de forskellige afsnit. I farestalden opstaldes søerne i kassestier med delvist spaltegulv. I løbestalden er der individuel opstaldning med delvis spaltegulv og i

drægtighedsstalden er søerne løsgående med delvist spaltegulv og strøet leje. Smågrisestaldene er toklimastalde med delvist spaltegulv. Polte- og slagtesvineafsnittet er med 1/3 fast gulv, 1/3 drænet gulv og 1/3 spalter.

Staldafsnit	Dyretype	Årsproduktion		Staldsystem	
		Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Farestald	Søer	330	330	Kassestier, delvist spaltegulv	Kassestier, delvist spaltegulv, forsuring
Drægtighedsstald	Søer	241	241	Løsgående, delvist spaltegulv	Løsgående, delvist spaltegulv, forsuring
Løbestald	Søer	89	89	Individuel, delvist spaltegulv	Individuel, Delvist spaltegulv, forsuring
Smågrisestald	Smågrise	10.561	4.000	Toklima, delvist spaltegulv	Toklima, delvist spaltegulv, forsuring
Poltestald	Polte	165	0	Delvist spaltegulv, 25-49% fast	Delvist spaltegulv, 25-49% fast, forsuring
Ny farestald	Søer	0	1.210		Kassestier, delvist spaltegulv, forsuring
Ny løbestald	Søer	0	328		Individuel, delvist spaltegulv, forsuring
Ny drægtighedsstald	Søer	0	882		Løsgående, delvist spaltegulv, forsuring
Ny poltestald	Polte	0	1.100		Delvist spaltegulv, 25-49% fast, forsuring
Ny smågrisestald	Smågrise	0	50.000		Toklima, delvist spaltegulv, gyllekøling, forsuring
Ny slagtesvinestald	Slagtesvin	0	1.600		Delvist spaltegulv, 25-49% fast, forsuring

Tabel 4. Systemerne i de forskellige staldafsnit

For at begrænse ammoniakemissionen fra anlægget er det valgt at forsure gyllen fra hele anlægget. Forsuringsanlægget består af en procestank og svovlsyretank. Der stilles vilkår til dette. Der vil desuden blive etablering gyllekøling hos smågrisene, men da dette ikke anvendes som virkemiddel, vil der ikke blive stillet vilkår til det.

Foder

I starten vil der blive fodret med færdigkøbt foder, men når dyreholdet er i fuld drift vil der blive fodret med hjemmeblandet foder. Foder opbevares i foderlade og siloer. Der anvendes fasefodring, så tildelingen af næringsstoffer er tilpasset dyrenes størrelse og behov. Foderet tilsættes fytase og tildeles som tørfoder.

I farestalden og smågriseholdet kører foderanlægget 4 gange i døgnet á 4 timer, i løbe/drægtighedsstalden kører foderanlægget 2 gange i døgnet á 2,5 times varighed og i slagtesvine- og poltestalden kører det 4 gange i døgnet á 2 timer varighed. Under BAT afsnittet beskrives yderligere fodringstiltag.

Gødningsproduktion

Husdyrbruget skal have opbevaringskapacitet til 9 måneders gødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Mængden af produceret husdyrgødning beregnes ud fra normalt. Samlet mængde ses i nedenstående tabel 5.

	Mængder	Opbevaringsanlæg
Flydende husdyrgødning	12.839 m ³	Gyllebeholder på 2.500 m ³ Gyllebeholder på 3*4.500 m ³ Gyllekanaler og fortanke på 942 m ³

Tabel 5. Opbevaringskapacitet

Mængden af flydende husdyrgødning er inklusiv drikkevandsspild og vaskevand. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning svarer til 15 måneder. Dermed er husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet overholdt.

Husdyrbruget skal kunne dokumentere, at kapaciteten af gødningsopbevaringsanlæg til enhver tid opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser.

Udbringningsarealerne

74,2 DE afsættes til 95,2 ha eget og forpagtet areal. 611,1 DE afsættes til godkendte arealer eller til biogasanlæg. Der stilles vilkår til dette. Det vil sige, der skal indsendes dokumentation for, at gødningen kan afsættes til godkendte arealer, eller der skal søges om at få arealerne godkendt. Ved afsætning til biogas skal der indsendes skriftlig aftale med selskabet, den dag godkendelsen udnyttes. Det vil sige, den dag der påbegyndes byggeri eller udvidelse af dyreholdet.

På en landbrugsbedrift med svin må der almindeligvis udbringes 1,4 DE/ha både på egne og forpagtede arealer samt aftalearealer. Gødningsmængden der udbringes på egne og forpagtede arealer i denne godkendelse svarer til 0,78 DE/ha, og harmonikravet er overholdt.

Der skal forelægge dokumentation for at harmonikravet, for den samlede udbragte mængde, er overholdt. Det er NaturErhvervstyrelsen der er tilsynsmyndighed på harmoniforhold.

Alle arealerne ligger inden for kort afstand fra ejendommen, på nær 2 arealer der ligger ved Hyllinge, se kort 2.

Energi- og vandforbrug

Opvarmning sker med oliefyr og via den indvundne varme fra gyllekølingsanlægget i smågrisestalden.

Ressource	Nudrift	Ansøgt drift	Opbevaring
Elforbrug (norm tal)	95.745* kwh	504.777 *kwh	
Fyringsolie til stald (normtal)	11.687* l	58.500* l	Olietank står ved stalden
Dieselolie til traktor (faktiske tal)		Ca. 7.500 l.	Dieseltank er placeret ved maskinhus

Tabel 6. Energiforbrug i nudrift og ansøgt produktion

Tallene med * i tabel 6 er beregnet i EnergiMidts regneark for energiforbrug. I efter-situationen er der regnet med hjemmeblandet foder. Energiforbruget i ansøgt produktion er derudover vanskeligt at estimere, da der skal indgå gylleforsuring i det nye projekt og der etableres gyllekøling hos smågrisene. Gylleforsuringen kræver energi, men gyllekølingen skal spare på fyringsolien. Ændringer pga. dette er ikke medregnet.

	Nudrift	Ansøgt
Drikkevand*	3.016	15.834
Drikkevandsspild*	165	874
Vaskevand (stalde)	282	1.458
Vaskevand (maskiner)	170	170
Servicerum	100	100
Samlet vandforbrug normtal	3.733	18.436

Tabel 7. Vandforbrug *(Håndbog i svinehold 2014).

De nye stalde forventes at have et mindre vandforbrug end de gamle stalde. Størstedelen af staldene vil være nye, og vandforbruget forventes derfor ikke at blive højere end estimeret fra normtallene.

Hvis ansøger ønsker vand fra egen boring skal der søges særskilt om dette. Der er i dag ikke egne vandforsyninger hverken til drikkevand eller markvanding.

Der bliver redegjort nærmere for vand- og energiforbruget i afsnittet vedrørende bedst tilgængelig teknik – BAT.

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug ligger inden for hvad der kan forventes af en sådan

produktion og det vurderes, at det øgede forbrug af vand, fyringsolie, diesel og el ikke vil have væsentlig indvirkning på miljøet.

Affald

Affald fra ejendommen kan opdeles i nedenstående fraktioner:

Type	Nu drift	Ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Papir, pap, EAK kode 15 01 01, Plastik EAK kode 02 01 04	1.200 kg pap. 1.200 kg plast.	3.600 kg pap. 3.600 kg plast.	Container	Vognmand. Afhentes ca. 12 gange årligt.
Tomme spraydåser EAK kode 16 05 04	60	180	Container	Genbrugsstation
Jern	200-300 kg	200-300 kg	Maskinhus/værksted	Produkthandler eller genbrugsstation

Tabel 8. Affaldsoversigt

Der stilles vilkår til opbevaring af affald. Bortskaffelse af affald skal til en hver tid ske efter kommunens gældende regulativer.

Ved en produktion på 1540 søer er der en dødelighed på ca. 3 %, dette vil svare til ca. 47 døde søer. Ved en produktion på 52.000 smågrise er der en dødelighed på ca. 2 %, dette vil svare til ca. 1040 døde smågrise.

Døde dyr opbevares på fast areal med kadaverkappe og kølebrønd. Døde dyr afhentes af DAKA og normalvis indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis ikke det er op til weekend eller helligdag. Afhentnings-tidspunktet vil normalvis være indenfor en normal arbejdsdag. Placering af døde dyr fremgår på vedlagte beliggenhedsplan, kort 1. Opbevaring af døde produktionsdyr er omfattet af bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Der stilles derfor ikke vilkår til opbevaring af døde dyr.

Kemikalier og råstoffer

Alle kemikalier opbevares i aflåst rum med fast gulv uden afløb. Der indkøbes kun originale og godkendte midler. I tabel 9 ses ejendommens kemikalieaffald.

Type	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Emballage fra sprøjtemidler EAK kode 0020108	100 kg	100 kg	Maskinhus/værksted	Vognmand. Afhentes ca. 12 gange årligt.
Sprøjtemiddelrester EAK kode 20 01 19	0	0		
Spildolie EAK kode 20 01 26	50-100 l	50-100 l	Maskinhus/værksted	DOG eller genbrugsstation
Veterinært affald (kanyler, tomme medicin flasker) EAK kode 18 01 03	100 glas flasker. 100 plast flasker. 10 kg. kanyle affald	360 glas flasker. 360 plast flasker. 30 kg. kanyle affald	Indendørs/kontor	Dyrlæge/apotek eller genbrugsstation

Tabel 9. Kemikalieaffald

Sprøjtemidler opbevares i original emballage i aflåst skab i rum med støbt gulv uden afløb. Medicin opbevares i medicinskab på kontoret. Her opbevares også veterinært affald frem til aflevering.

Spildolie opbevares i plastdunke med dobbelt væg i maskinhuset. Der stilles vilkår til opbevaring. Bortskaffelse skal ske i henhold til kommunens gældende regulativer.

Der er en fyringsolietank på 2.500 placeret udenfor stald 1 ved kontor.
Der er desuden en dieselolietank på 1.800 l i det gamle maskinhus.

Tankning skal ske på plads med fast bund og uden afløb. Der stilles vilkår til dette. Tankene er omfattet af olietanksbekendtgørelsen, så der stilles ikke yderligere vilkår.

Spildevand

Sanitært spildevand fra driftsbygningerne ledes til septiktank, der er tilmeldt tømningsskema.

Alt procesvand fra produktionen som vandspild og vaskevand ledes til gyllebeholderne og er medregnet i gyllemængden. Mængden af spildevand kan ses i tabel 10.

	Før	Efter	Ledes til
Drikkevandsspild og vaskevand fra stalde	447 m ³	2.332 m ³	Gyllebeholder
Regnvand på tage	840 m ³	4.671 m ³	Afledes til faskine

Tabel 10. Spildevand

Tagvand fra samtlige driftsbygninger ledes til faskiner. Der skal søges særskilt om dette.

Der er ingen vaskeplads på ejendommen. Al håndtering af kemikalier og gødning sker i marken. Vask af sprøjte foretages i marken.

Det vurderes at håndteringen af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkeligt til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, støv, m.m.

Produktion af husdyr kan give anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Påvirkningen af omgivelserne med lugt fra anlægget afhænger af typen og antallet af dyr på ejendommen. Desuden er det afhængigt af vindretning, terræn og beplantning. Husdyrbrug kan desuden medføre støj, fluegener og andre skadedyr. Bygningsmæssige ændringer kan påvirke den landskabelige oplevelse i området hvor det er placeret.

Lugt

På Højbjergvej 10A stammer lugt primært fra staldene, men der kan også forekomme lugt i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af gylle. Pumpning af gylle til og fra processtanken foregår automatisk efter behov.

Gyllen omrøres kun forud for udbringning, der foregår ca. 2 gange om året. Der stilles vilkår til omrøring og udbringning af gylle.

Der er foretaget lugtberegninger fra husdyrgodkendelse.dk og via en OML beregning.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Geneafstanden beskriver den afstand der som minimum skal være til hhv. nabobolig, samlet bebyggelse og by, for at lugten ikke betragtes som generende. Genekriteriet er fastsat forskelligt på baggrund af forskellige områder følsomhed. Beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhvervet vil ofte have en højere tolerance over for lugt end beboere i byområder. Genekriteriet gælder ikke for beboelsesejendomme med landbrugspligt.

Lugts udbredelse afhænger af antal og type af dyr samt placering i forhold til nabobolig og bebyggelser. Det digitale ansøgningssystem foretager automatisk en korrektion for vindretning og påvirkningen fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. I lugtberegninger for Højbjergvej 10A har der været behov for at korrigere geneafstanden til enkelt bolig. Genekriteriet til nærmeste nabo (Petersmindevej 9) og samlet bebyggelse (Storgårdsvej 4) samt byzone i Fuglebjerg er overholdt. Der er desuden blevet beregnet lugt til Højbjergvej 10, da de også ligger tæt på de nye stalde og i ugunstig vindretning.

Områdetype	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Byzone	1.011,58	0,0	0,0	0,0	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	769,71	0,0	0,0	0,0	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	368,91	368,91	58,31	313,88	Genekriterie ikke overholdt. Korrigeret geneafstand længere end vægtet gennemsnitsafstand og længere end geneafstand i nudrift for en eller flere stalde.

Tabel. 11 Lugt beregning foretaget med Højbjergvej 10 som enkelt bolig

Genekriteriet er ikke umiddelbart overholdt her, da vægtet gennemsnitsafstand (313,88 m) er kortere end den korrigerede geneafstand (368,91 m). Der er derfor lavet en OML beregning, der er mere præcis.

Denne beregning viser, at genekriteriet er overholdt til Højbjergvej 10. Der stilles vilkår til de forudsætninger, der er indgået i OML beregningen. Det vil sige, afkasthøjden på ventilationsafkastene, antal afkast og sammensætningen af dyr.

Det vurderes, at staldanlæggene ikke vil give lugtgener for naboerne ved overholdelse af forudsætningerne for OML beregningen. Der stilles desuden vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlig lugt gener.

Lugt kan registreres uden for geneafstanden, men ikke i en sådan grad at det vil karakteriseres som væsentlig generende.

Der forefindes ingen større husdyrbrug (> 75 DE) i området indenfor 300 m fra byzone og samlet bebyggelse og indenfor 100 m fra enkeltbolig. Der er derfor ikke tale om, at der kan opstå en kumulativ effekt i forhold til de omboende.

Støj

De væsentligste støjkilder er pumper, staldventilation, foderanlæg og kørsel.

Pumpning af gylle fra stald til gylletanke sker ca. 2 gange pr. uge med en varighed af ca. 1 time pr. gang. Der vil desuden være pumpning af gylle til procestanken og retur til stalden. Denne proces kører automatisk. Udkørsel af gylle sker ca. 2 gange om året over 4-5 dage. Hvis der alternativt vælges at levere til biogas, vil det ca. blive afhentes 1 gang om ugen. Foderanlægget kører 2-4 gange i døgnet i hver stald i 2-4 timer.

Støjkilder på ejendommen ses i nedenstående tabel 12.

Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Foderanlæg	Alle dage fordelt over døgnet	Placeringen i lukket rum, der virker støjdæmpende.	I tilknytning til staldene
Blæser til korntørring	Efter behov		Foderlade
Kornkøling m. blæser	Efter behov		Foderlade
Pålæsning af smågrise	52 læs pr. år		Udleveringsramper ved smågrise- og poltestald
Pålæsning af søer	Efter behov	Højst 150 m fra Højbjergvej 10A	Læses fra vogn over i lastbil på afstand fra stalden
Fodring af grisene	Fodringen sker jævnt fordelt over døgnet		I staldene
Ventilationsanlæg	Hele døgnet	Nye ventilatorer	I kip på staldene
Gylleudbringning/ gyllepumpe	Ved udbringning 4-5 dage forår og efterår. Ved pumpning af gylle 2 gange pr. uge	Brug af støjsvag pumpe	Staldene og gylletankene
Kornkørsel	Høst		Kornsiloerne mellem staldene

Tabel 12. Støjkilde beskrivelse

Der kan desuden forekomme lidt støj i forbindelse med afhentning af slagtesøer, da de af hensyn til smittefare afhentes lidt væk fra ejendommen. De biler, der transporterer smågrise og slagtesvin, er altid desinficerede og udgør derfor ikke en smittefare, og kan komme tæt på staldene. Pålæsningen af slagtesvin og smågrise foregår ved slagtesvinestalden ved maskinhuset, hvor bilerne kan vende. De biler, der afhenter slagtesøer, er imidlertid ikke rengjorte og ofte er der også dyr fra andre besætninger i bilen. Derfor er det meget vigtigt, at disse biler ikke kommer tæt på ejendommen. Derfor læsses søerne på en vogn og køres et stykke op mod Højbjergvej, hvor de afhentes med lastbil. Denne lastbil bakker ned fra Højbjergvej. Det vurderes rimeligt, at læsningen foregår ca. midt mellem Højbjergvej 10 og Højbjergvej 10A, således at det ikke giver anledning til gener for Højbjergvej 10 og 14. Trafikken må ikke forstyrres, hvilket reguleres af gældende færdselsregler. Der er 1 ugentlig afhentning af søer.

Ventilation

Ventilationssystemet reguleres efter den aktuelle belægning. Der udføres jævnlig rengøring (ved hvert holdskifte) og tilsyn af ventilationskanaler og ventilator, herved fjernes snavs mv. som kan yde modstand og forøge strømforbruget. Der gennemføres regelmæssig kontrol af temperatur- og luftfugtighedsfølernes indstilling og nøjagtighed. Der installeres trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi. Det er oplyst, at der er ved strømsvigt og høje temperaturer i stalden er etableret alarm på ventilationssystemet. Nødventilation starter automatisk.

Ventilationsprincippet i farestalde og smågrisestalde er diffus undertryksventilation, hvilket vil sige, at luften trækkes ned gennem loftpladerne, og føres bort gennem luftafkast i tagfladen. Ventilationsafkastene er indtegnet på vedlagte situationsplan. I løbe- og drægtighedsstaldene er der også undertryksventilation, dog med loftventiler til luftindtaget, se tabel 13.

Der stilles vilkår til servicering og løbende egenkontrol af ventilationsanlægget.

Stald	Type	Kapacitet m ³ /h/afkast	Antal afkast	Placering afkast	Afkast- højde, m
Drægtighedsstald ny	Undertryksventilation med ventiler til luftindtaget	11.300	6	Kip	6
Løbeafdeling ny	Undertryksventilation med ventiler til luftindtaget	12.300	2	Kip	6
Løbe-/drægtighedsstald eks.	Undertryksventilation med ventiler til luftindtaget	5.225	4		
Farestald eks.	Undertryk/diffus	10.200	4	Kip	6
Farestald ny		10.800	8	Kip	6
Smågrisestald eks.	Undertryk/diffus	5.375	4	Kip	6
Smågrisestald ny		16.820	16	Kip	7
Polte/slagtesvin	Undertryk/diffus	12.000	6	Kip	6

Tabel 13. Ventilationsoversigt

Transport

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler før udvidelsen og efter udvidelsen. Eksterne transporter til ejendommen kommer i dag fra hovedvej 22, Næstved

Landevej op gennem Sneslev og videre ad Højbjergvej eller fra hovedvej 22 og videre ad Petersmindevej-Højbjergvej eller nord om Fuglebjerg ad Ydre Korsørvej, Sorøvej og Højbjergvej. I det omfang det er praktisk muligt, vil trafikken fremover foregå mod syd til Petersmindevej. Der stilles vilkår til at vejen skal kunne anvendes af tunge køretøjer. Der stilles ligeledes vilkår om at leverandører skal gøres opmærksomme på kørsel ad denne vej.

Det kan virke forstyrrende med meget tung trafik, for beboere på små veje. Det vurderes dog ikke, at der på Højbjergvej 10A vil forekomme mere trafik, end hvad der kan forventes i landzone, der betragtes som landbrugets arbejdsområde. For at tage hensyn til beboere i området stilles der vilkår til kørselstidspunkter for gylle. Desuden forbedres vejen ned til Petersmindevej, således at de tunge køretøjer kan køre mod syd fra ejendommen. Desuden stilles der vilkår til at egne transporter hovedsageligt skal foregå på hverdage i tidsrummet 7-18. Der kan dog forekomme undtagelser i forbindelse med høst.

I tabel 14 ses en oversigt over transporttyper og antal.

Antal transporter årligt	Før	Efter	Tidsrum
Gylletransport med lastbil ca. 30 t gylleaftaler/biogas	110	360/427+26	Variierer. Røde tal er sæsonkørsel.
Gylle retur fra biogas		93	Hverdage, dagtimerne
Transport af korn med traktor	10	133	I høst køres i døgndrift. Røde tal er sæsonkørsel.
Fodertransporter (før fuld anvendelse af eget foder/efter)	26	166/33	Hverdage, dagtimerne
Indlevering af polte	3	3	Hverdage, dagstimerne
Afhentning af døde dyr	52	52	Hverdage, dagtimerne
Udlevering af smågrise	26	104	Hverdage, dagtimerne
Slagtesøer	26	52	Hverdage, dagtimerne
Diverse transporter,	50	50	Hverdage, dagtimerne
Transporter i alt med gyllearealer færdigfoder/eget foder	303	920/787	
Transporter i alt med afsætning til biogas Færdigfoder/eget foder		1106/973	
Transporter i alt uden korn og gylle	183	427/294	
Gns. ca. antal pr. hverdag	1,5	4	Ved produktion af eget korn og afsætning til gylle til biogas, heraf er 159 sæson kørsler med gylle til egne arealer og høstkørsel med korn

Tabel 14. Transport til og fra ejendommen

Udbringning af husdyrgødning sker med gyllevogn med slæbeslanger. Tidsrummet for udkørsel med husdyrgødning planlægges normalt til at foregå i hverdagene, og vil hovedsageligt foregå

om foråret og om efteråret. Der køres den korteste vej til arealerne, det vil sige lidt under halvdelen af arealerne tilkøres ved, at der drejes mod syd og lidt over halvdelen tilkøres ved, at der drejes mod nord fra ejendommens udkørsel. I alt 360 kørsler.

De gylleaftaler der evt. skal afsættes gylle til, skal have en miljøgodkendelse, hvor transport beskrives og vurderes. Hvis der vælges at afsætte til biogas, vil ruten afhænge af, hvor biogasselskabet ligger. Det er ikke muligt at stille vilkår til biogasselskabets rute på offentlig vej, men Højbjergvej 10A kan anmode et evt. biogasselskab om at køre ad Petersmindevej. Der vil blive hentet 6 læs gylle 2 gange pr. uge, hvis der vælges at afsætte til biogas, hvilket ikke vurderes at være en væsentlig gene. De sæsonbetonede transporter vil så blive færre.

Da det er en stor udvidelse af dyreholdet medfører det ændringer i antallet af transporter. Udbringning af gylle og kornkørsel er sæsonbetonede transporter og de øvrige er fordelt over året. Der er meget korte transportruter til udbringningsarealerne, på nær to arealer ved Hyllinge. Til de nærtliggende arealer vil der, hvor det er muligt, pumpes gylle ud til slangeudlægger og til de øvrige arealer foregår transporterne med gyllevogn eller lastbil i det åbne land med relativt få enkelt boliger.

Et øget antal transporter med gylle til 360 kørsler vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugt, støj eller støvgener i en grad, der ligger over hvad der må forventes i det åbne land. Der er ingen naboer tæt på indkørslen til staldene, men der er 2 naboer (Højbjergvej 10 og Højbjergvej 14), der ligger tæt ud til vejen, hvor der drejes ned ad grusvejen til Højbjergvej 10A. Ved kørsel mod syd til Petersmindevej ligger der 2 huse tæt ud til vejen. Der stilles vilkår til, at der skal køres langsomt på grusvejen og den skal vandes på dage med mange kørsler i tørt vejr.

Hvis der alternativt vælges at afsætte til biogas vil der blive hentet 427 læs, hvoraf 93 læs køres retur. Disse 520 kørsler vil være fordelt over året. Hertil kommer 26 transporter på vej ved udbringning fordelt over 2 gange om året. Der stilles vilkår til at transporterne så vidt muligt kører mod syd til Petersmindevej.

Antallet af samlede transporter der er fordelt over året stiger fra ca. 1,5 til 4 transport pr. hverdag.

Der bliver sørget for, at al unødigt tomgangskørsel undgås samt at egne transporter fortrinsvis sker inden for normal arbejdstid, så der opnås færrest mulige gener i forbindelse med transporten.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede. Der stilles vilkår til, at egne transporter foregår i dagstimerne, dog med udtagelse af høstarbejde. Der stilles yderligere vilkår til kørsel med gylle og tomgangskørsel på ejendommen

Støv, fluer og skadedyr

Der kan opstå støvgener på husdyrbrug i forbindelse med håndtering af foder, korn og transporter. Foderet håndteres udelukkende inde i lukkede bygninger. Til og fra ejendommen er der grusvej, der en varm sommerdag kan give anledning til støv. Som beskrevet under transport stilles der vilkår til kørsel, og det vurderes at der ved overholdelse af disse vilkår ikke vil opstå væsentlige støvgener for de omkring boende.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles der vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige støvgener, samt at der skal køres langsomt på grusvejen og vandes på dage med mange kørsler i tørt vejr.

Da der er gylleforsuring, vil fluegenerne være begrænset, da der ikke kan leve fluelarver i gyllen.

Regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr. Foder opbevares i siloer, hvor det ikke er muligt for skadedyr at komme ind. Soya og mineraler opbevares i foderladen. Foderladen rengøres jævnligt.

Der sørges for, at der ikke er uhygiejniske forhold ved de døde dyr, som opbevares overdækket.

Bekæmpelse af rotter foregår via fast aftale med ISS efter statens skadedyrlaboratoriums retningslinjer.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår til, at dette fortsat skal foretages. Som tidligere nævnt stilles der desuden vilkår til opbevaring af foder.

Lys

Der vil ved den normale daglige drift ikke være arbejdsprojektør på ejendommen. Der er opsat lys ved gavlen af foderladen og ved udlevering af grise. Denne belysning betjenes manuelt. Det normale tidsrum for belysning er fra kl. 06.00 – 18.00, men der kan dog forekomme lys på andre tidspunkter ved ind- og udlevering af grise. Der er opsat sensorer langs bygningerne med 15 meters mellemrum. Lys fra ejendommen vurderes ikke at kunne opfattes som generende, da der kun er tændt lys når der arbejdes.

Drift forstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle, spild af olie eller kemikalier eller brand på ejendommen. Der stilles vilkår til pumpning af gylle samt håndtering og opbevaring af olie og kemikalier.

Da husdyrbruget er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser, stilles der yderligere vilkår til gyllebeholderne end de generelle krav i husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 18 og 19. Disse krav omhandler, at gylletanke til en hver tid skal være tætte og korrekt dimensioneret samt hvornår der skal være et alarmsystem på beholderen.

Det er gældende, at beholdere der er beliggende i et risikoområde eller nærmere end 100 m til vandløb eller søer på over 100 m² skal være udstyret med en alarm. Et risikoområde defineres som et område, hvor terrænet skrånede med mere end 6 grader fra beholderen mod vandløb eller søer på over 100 m².

Det er ikke tilfældet for de pågældende gylletanke, og da formålet med alarmer er at sikre mod overfladeafstrømning ved pludseligt brud eller overløb, stilles der ikke vilkår til alarm. Næstved kommune vurderer derimod, at det er rimeligt at kræve hyppigere beholderkontrol, således, at det hurtigere kan blive opdaget, hvis beholderen er ved at blive utæt og eller andre skader er opstået, hvilket vurderes særdeles vigtigt i forhold til beskyttelse af grundvandet.

Der skal på et husdyrbrug af denne størrelse være en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske en hurtig og målrettet indsat til at begrænse forureningen. Virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, der blandt andet indeholder en liste over tiltag, der vil blive iværksat for at stoppe og begrænse evt. driftsforstyrrelser og/eller uheld med forureningsmæssige konsekvenser for det omgivne miljø. Områder der skal beskrives i beredskabsplanen er brand- og evakuering, overløb af gylle, kemikalier og oliespild, stophaner/hovedafbrydere, strømsvigt og transport af bekæmpelsesmidler.

Der stilles vilkår til, at ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan inden godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal ajourføres efter behov, dog mindst én gang årligt. Planen skal være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes med skitser og billeder.

- Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Den endelige beredskabsplan inkl. bilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

Grundvands risikovurdering

Da anlægget er beliggende i et område med særligere drikkevandsinteresser, er der lavet en grundvandsredegørelse der er vedlagt som bilag 4. Med hensyn til anlæg tilhørende et husdyrbrug er der et afstandskrav til boringer til almen vandforsyning jf. husdyrlovens §8 på 50 m, som tidligere nævnt er dette overholdt. Der er ikke noget afstandskrav til områder med særlige drikkevands interesser eller nitratfølsomme indvindingsområder.

Kommunen skal dog vurdere om ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening, samt om husdyrbruget i øvrigt drives på stedet uden at påvirke omgivelserne u hensigtsmæssigt, jf. husdyrbruglovens § 19.

Det er Næstved kommunes opfattelse, at en stald og gylletanke er tætte anlæg. I tilfælde af uheld er der udarbejdet en beredskabsplan, og der er foretaget de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger i form af årlig egenkontrol og skærpet beholder kontrol hvert 5 år, så risikoen for uheld er minimeret.

Næstved kommune vurderer, at der med de stillede vilkår, ikke vil ske forringelse af grundvandet i grundvandsmagasinet i området omkring Højbjerg.

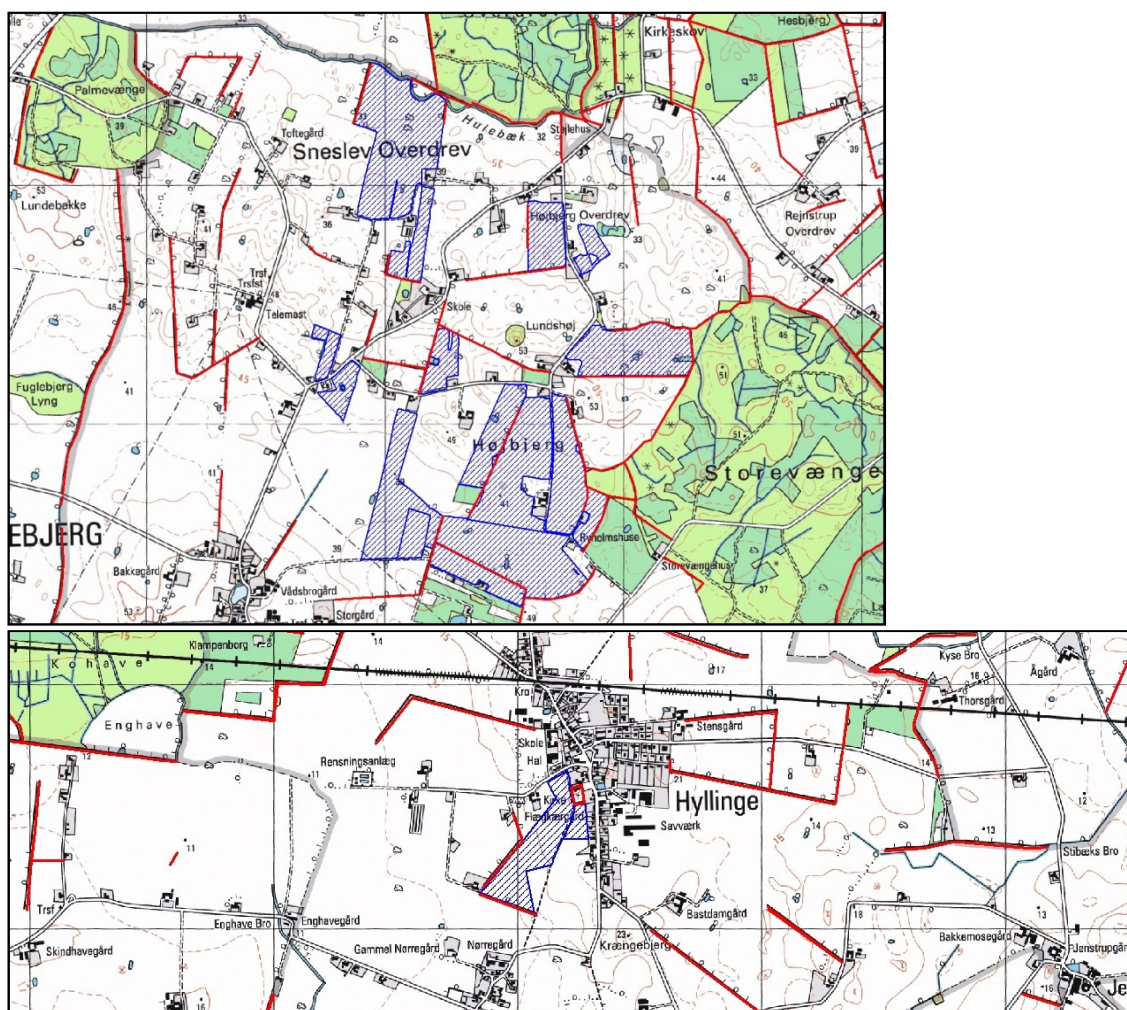
Landskab og kulturhistoriske værdier

Der er i forbindelse med det ansøgte projekt udarbejdet en landskabsvurdering der er vedlagt som bilag 3. På baggrund af landskabsvurderingen stilles der vilkår til beplantning omkring anlægget.

Det vurderes på den baggrund, at anlægget kan placeres som ansøgt uden at skæmme landskabet, hvis de stillede vilkår overholdes.

Der findes beskyttede jord- og eller stendiger omkring adskillige udbringningsmarker (Kort 3). Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumlovens § 29 a, må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra myndigheden.

Nord for Kastrup Overdrev findes arealer omfattet af deklarationsfredningen "Tystrup og Bavelse Sø" fra 1972.

Kort 3. Jord- og stendiger (røde linjer) i området omkring udspretningsarealerne.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer i den konkrete sag, at der ikke er konflikter mellem det ansøgte projekt, såfremt markerne drives med normal landbrugsmæssig drift, uden at det påvirker eller beskadiger digerne. Driften vil endvidere ikke påvirke fredningen.

Der sættes derfor ikke vilkår i forhold til beskyttelse af jord- og stendiger eller fredede områder.

Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter fra anlæg

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug fremgår det at kommunen for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at der på den baggrund i særlige tilfælde kan stilles vilkår, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastlagte beskyttelses niveau.

Ligeledes skal kommunen lave en konkret vurdering at, om en aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtigelserne. Der skal foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle-og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

Som følge af beskyttelsesniveauet for ammoniak gælder et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemission fra stald og lager på 20 % for smågrise og 30 % for søer og slagtesvin. Kravet gælder for den del af husdyrbruget der udvides og den del der renoveres. Det ansøgte projekt opfylder kravet om ammoniakreduktion.

Samlet stiger ammoniakfordampningen fra 1494 kg N/år til 2614 kg N/år. Der reduceres samlet med 4.088 kg N/år mere end kravet.

Fra ejendommen på Højbjergvej 10A sker der en påvirkning af omgivende naturområder ved emission af ammoniak fra anlægget. I det følgende vil konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen fra anlægget blive belyst.

Den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier:

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

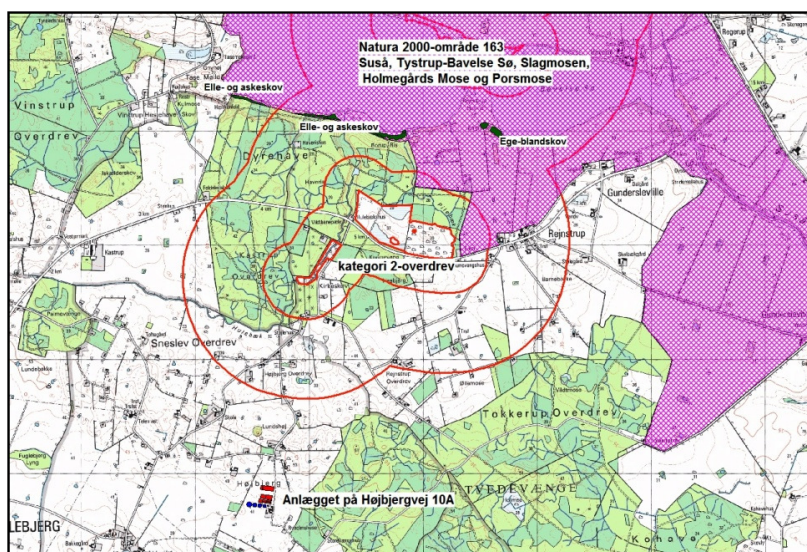
- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende i Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Der er tale om forekomster af skovhabitatnaturtyperne "Elle- og askesump" (typekode 91E0) og Egeblandskov (typekode 9160) beliggende mod Tystrup Sø mellem 3-4 km nordvest for anlægget, se kort 4.

Den samlede emission af kvælstof (N) fra ammoniak er i ansøgningssystemet beregnet til 2.614 Kg NH₃-N/år. Dette betyder, at den totale ammoniakdeposition fra anlægget på Susåen er 0,0 kg N/ha/år. Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for Natura 2000-område nr. 163 er gengivet i bilag 2, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /20 & 21/, se bilag 1.

Kort 4. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose" i forhold til anlægget på Højbjergvej 10A. Natura 2000-området er vist med lilla og nærmeste kortlagte kategori 1-naturområde er angivet med mørkegrønt. Desuden er vist kategori 2-naturområder (orange).

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2500 m², som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Nærmeste forekommende kategori 2-naturområder er overdrev vest for Kastrup Skov (1,8 km nordøst for anlægget) og det store overdrev i Dyrehaven (Knurrevang) (2,3 km nordøst for anlægget), se kort 4.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget på nærmeste kategori 2-naturområder er 0,1 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskoves arter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 15.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 15. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

Omkring anlægget på Højbjergvej 10A udgøres de beskyttede naturområder i langt overvejende grad af vandhuller. Nær anlægget findes blot 2 mindre moseområder, der således er kategori 3-natur (se kort 5). Det nærmeste af disse moseområder modtager en årlige merdeposition på 0,7 kg N/ha/år.

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Storevænge, blot 190 meter stik øst for anlægget og Lundshøj ca. 400 meter stik nord for anlægget, se kort 5.

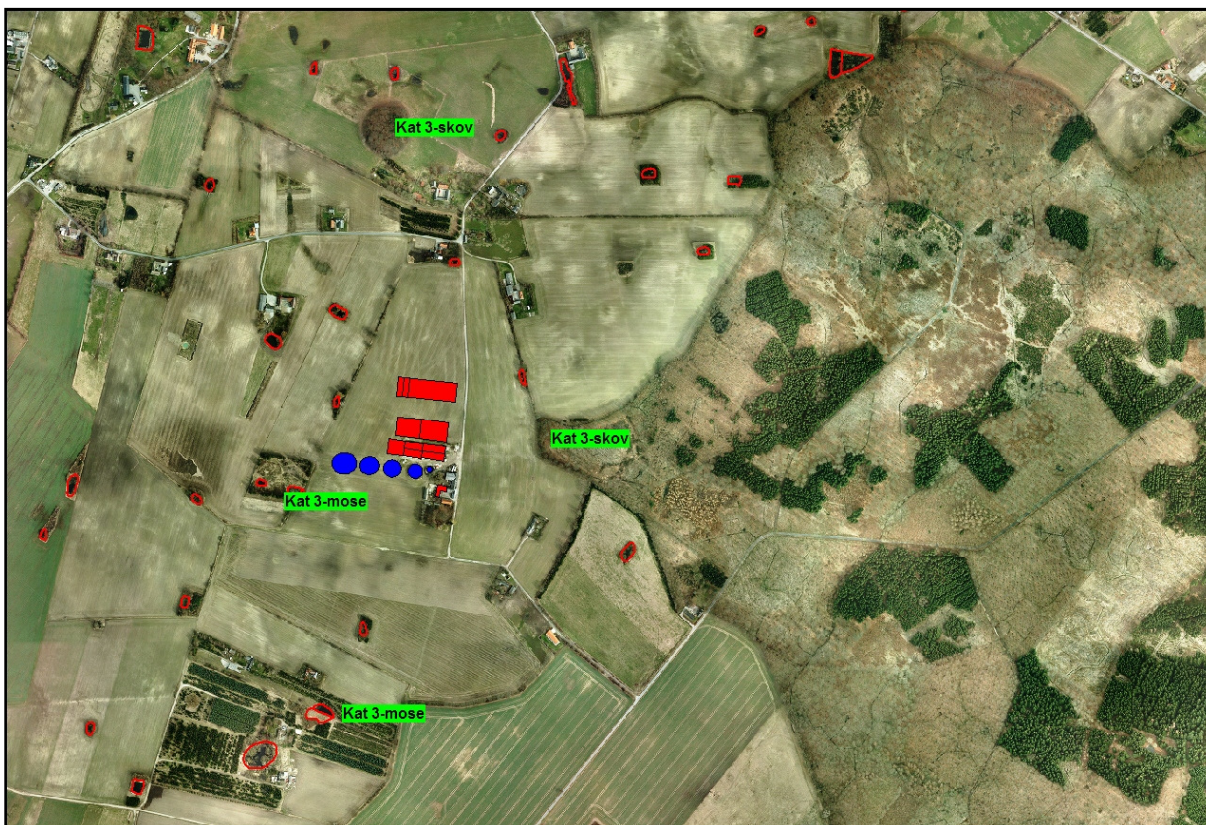
Lundshøj er en markant bakke, der er besigtiget af af Næstved kommune i 2013. Bakken er fuldstændig tilvokset med ældre skov (fredskov). Jordbunden er noget sandet, og det meste af kronelaget er tæt. En del Rød-Gran og Sitka-Gran er tidligere plantet, men der er især tale om bøgeskov med højstammede, overvejende ældre træer. Stilk-Eg, Avnbøg, Ask, Ahorn og Spids-Løn forekommer. Mod markkanten ses bl.a. Slåen. Stort set ingen underskov findes i øvrigt.

Omkring bakketoppen, på de syd- og vestvendte skrånninger samt nederst, nær bakkens fod mod nord findes urtebevoksning. På meget af den øvrige del af bakken er skovbunden stort set vegetationsløs. Især ved bakketoppen findes meget store og tætte bevoksninger af Majblomst. Derudover indgår bl.a. Liljekonval, Bølget Bunke, Pille-Star og lidt Hvid Anemone i det noget tynde urtelag.

Ved bakkens fod mod nord ses Læge-Ærenpris, og omkring den vest- og sydvendte fod findes væsentlige mængder Stor Fladstjerne, Krat-Viol og Alm. Gedeblad; desuden forekommer en art Høgeurt her

Ca. 50% af lokaliteten udgøres af habitatnaturtypen, Bøgeskov på morbund (typekode 9110).

Den årlige merbelastning til Lundshøj er beregnet til 0,3 kg N/ha.

Kort 5. Beskyttede naturtyper (vist med rødt) nær anlægget på Højbjergvej 10A. Kategori 3-naturområdet Ulstrup Kær findes umiddelbart NØ for anlægget.

Storevænge er en større nåletræs- og løvskov, hvoraf den nordvestlige del er besigtiget i 2013 for Næstved kommune.

Der er en væsentlig variation i jordbundens fugtighed. Arealet er ret stærkt udgrøftet; i de fleste af lavningerne findes dog endnu en urtevegetation med enkelte arter, knyttet til stærkt fugtig bund. Jordbunden må generelt betegnes som ret fattig muldbund; mange steder er der tale om en "frisk", let fugtig bund.

En meget stor del af det undersøgte område, herunder langt det meste af den sydlige halvdel, er eller har tidligere været tilplantet med nåletræer. Centralt i den nordlige halvdel er en større, ældre nåletræskultur i øvrigt afdrevet nyligt inden besigtigelsen.

Næsten hele det undersøgte areal med løvskov udgøres af enten ahornkultur - hyppigt med et vist indslag af Bøg, bl.a. som ældre overstandere, eller mere rene bøgebevoksninger. De rene bøgebevoksninger findes især på den højest liggende, mindst fugtige bund; mange steder har der hér været foretaget harvning af skovbunden indenfor de senere år, og bl.a. mod nord ses ret store områder med en meget tæt bøgeopvækst. Kun i enkelte, små områder findes bevoksninger af Ask eller Stilk-Eg.

Urtevegetationen er ret artsfattig. På den relativt fugtige bund dominerer Hvid Anemone og Vorterod stærkt. Mose-Bunke og Miliegræs optræder i varierende mængde, og stedvis findes

en del Skovmærke og Alm. Mangeløv. Ret sparsomt ses f.eks. Alm. Bingelurt og Skov-Viol. Især hvor bunden er en smule mindre fugtig, er Stor Fladstjerne blandt de dominerende arter; stedvis indgår en væsentlig mængde Alm. Gedeblad.

Længst mod syd, nær den offentlige vej gennem skoven findes en lille bevoksning af Gul Anemone; derudover blev denne art eller f.eks. Hulrodet Lærkespore, Alm. Guldstjerne eller Fladkravet Kodriver ikke konstateret ved besigtigelsen. Omkring 100 m vest for det nordøstligste hjørne af det undersøgte område, på let fugtig bund, findes enkelte bevoksninger af Dunet Egebregne.

Randområdet / brynet omkring hele den undersøgte del af skoven blev besigtiget. På en stor del af strækningen er jordbunden tør, men stærkt beskyttet af ældre bøge, og urtevegetation forekommer derfor mange steder kun meget sparsomt; især ses Bølget Bunke. Bredden af skovranden med morbund / morbundspræg er overvejende 10 - 15 m. Langs det meste af skovranden, ca. 10 m fra markkanten, findes et højt metalhegn.

Der findes flere vandhuller i skoven, hvor Bilag IV-arten Springfrø yngler.

Sammenfattende vurderes det, at de største konstaterede naturværdier er knyttet til vandhullerne samt partierne med ældre bøge på tør, fattig skovbund (~ 9110), som især forekommer indenfor et smalt bælte mod nabomarkerne.

Den nærmeste del af skoven er beliggende ca. 140 meter fra anlægget og i den fremherskende vindretning. Merbelastningen er her beregnet til 1,2 kg N/ha/år. Tålegrænsen for de forekommende habitatnaturtyper med Bøg er 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i kommunen er 13,2 kg N/ha/år /2/ og den samlede belastning af de nærmeste partier af skoven bliver derfor 14,4 kg N/ha/år.

Vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Totalbelastningen på nærmeste kategori 1-natur og nærmeste kategori 2-natur udgør årligt henholdsvis 0,0 kg N/ha og 0,1 kg N/ha - grundet afstanden mellem anlægget på Højbjergvej 10A og naturområderne. Grænsen for den maksimale totalbelastning af et kategori 1-naturområde og kategori 2-naturområde er hhv. 0,7 kg og 1,0 N/ha/år. Projektet vurderes derfor ikke at have nogen påvirkning af kategori 1- og kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-moser: begge moser er besigtiget af kommunen i 2011 og har middel naturværdi. Ud fra deres botaniske indhold vurderes det, at de har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha. Da baggrundsbelastningen udgør 13,2 kg N vil en merdeposition på 0,7 kg N ikke medføre en overskridelse af naturområdernes nedre tålegrænse.

Kategori 3-skove:

Lundshøj vil blive påvirket med en årlig merdeposition, der er på 0,6 kg N/ha. Dette vurderes ikke at medføre nogen tilstandsændring i naturindholdet for den skovbevoksede bakke.

Storevænge vil med projektet få en årlig samlet belastning på 14,4 kg N/ha. Den del af skoven, der belastes kraftigst fra den udvidede husdyrproduktion er samtidig eksponeret for vind og sol (syd- og vestbryn). Det vurderes derfor, at denne del af skoven ikke rummer en væsentlig rig eller værdifuld epifyt-flora, der kan begrunde, at den nedre tålegrænse (10 kg N/ha/år) anvendes. Endvidere er den overvejende del af skovområderne indenfor skovbrynet enten ikke habitatnatur eller intensivt drevet bøgeskov uden væsentlige naturværdier.

Det vurderes derfor, at en årlig merbelastning på 1,2 kg N/ha ikke vil forringe naturværdierne i Storevænge væsentligt, og at projektet i forhold til påvirkning af kategori 3-skoven kan gennemføres som skitseret

Samlet vurdering

Ud fra disse forhold og på baggrund af besigtigelserne, er det kommunens samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 ikke påvirkes væsentligt af projektet på Højbjergvej 10A, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Højbjergvej 10A er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Natura 2000-området, der er beliggende blot 550 m sydvest for anlægget på Ulstrupvej 26, udgøres af 3 habitatområde og 2 fuglebeskyttelsesområde (Tabel 16). Udpegningsgrundlaget fremgår af

bilag 2 og beskyttelsesområdet er nøjere beskrevet i Basisanalysen /22/ og Natura 2000-planerne /20, 21/, bilag 1.

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabelement omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pignering, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmoser, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmoser, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i Frederikskilde Skov i nord. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift /22/, bilag 1.

Udover de skovhabitatnaturtyper, er nævnt under kategori 1-natur, der er en del af habitatområde H194, er Susåen blandt den nærmeste kortlagte habitatnatur. Susåen er kortlagt som "Vandløb med vandplanter" (typekode 3260). Natura 2000-området er beliggende i en afstand af 3 km eller mere fra anlægget på Højbjergvej 10A, se kort 4.

Vurdering

Fra anlægget på Højbjergvej 10A er der som nævnt en samlet årlige emission på 2.614 Kg NH₃-N. I forhold til nudriften svarer dette til en stigning på godt 1.120 Kg NH₃-N/år

Afstanden til kvælstoffølsomme habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområderne i Natura 2000-områderne er så stor, at totalbelastningen på udpegningsnaturtyperne og levestederne for udpegningsarter udgør 0,0 kg N/ha/år.

Da projektet ikke indebærer nogen merbelastning, vurderes naturtyper og arter ikke at blive påvirket væsentligt negativt.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt, se oversigt i tabel 16.

Natura 2000-område	163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
• Habitatområder	H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen H146, Rådmandshaven H145, Holmegårds Mose
• Fuglebeskyttelsesområder	F93, Tystrup Bavelse Sø F91, Holmegårds Mose, Gammellun6, Tuerne og Porsmose

Tabel 16. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i Næstved kommune

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Højbjergvej 10A beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

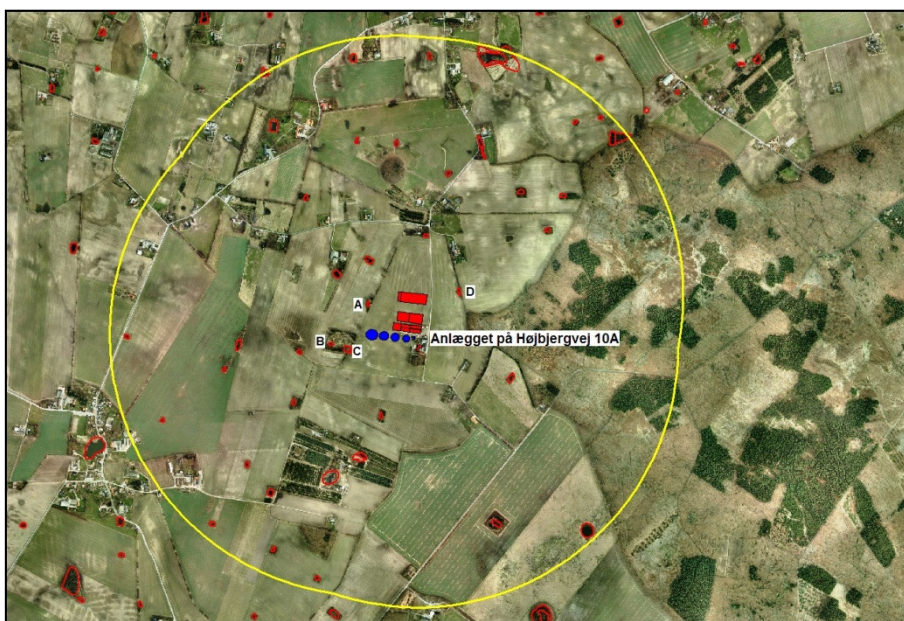
Spidssnudet Frø er knyttet til oversvømmede enge og moser, hvor den om foråret lægger æg. De voksne dyr bruger ligeledes disse naturområder til at raste i.

Indenfor 1000 meter fra anlægget på Højbjergvej 10A findes ikke mindre end knap 40 større eller mindre naturområder, der langt overvejende udgøres af søer og vandhuller, se Kort 6.

Flere af disse er med stor sandsynlighed levested for en eller flere Bilag IV-padder (Springfrø, Stor Vandsalamander eller Spidssnudet Frø). Vandhullerne er besigtiget af kommunen i 2011.

For vandhullerne C og B er den årlige merdepositionen 0,7 kg N eller mindre. For vandhul A er den årlige total deposition beregnet til ikke mindre end 3,6 kg N og merdepositionen 2,2 kg N, mens totale deposition for vandhul D er skønnet til at være ca. 1½-2 kg N. For øvrige vandhuller er merdepositionen mindre end 1 kg N/ha /år.

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Kort 6. Vandhuller og andre beskyttede naturområder indenfor 1000 fra anlægget på Højbjergvej 10A.

Vurdering

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser, at merbelastninger der overstiger 1 kg N/ha/år kan ændre tilstanden i naturområder /19/ og dermed af levesteder for Bilag IV-arter. For padderne vil det typisk være fouragerings- og opholdsarealer.

I det ansøgte projekt udsættes vandhullerne B og C for en årlig merdeposition på 1 kg N eller mindre. For disse vandhuller vurderes tilstanden ikke at blive ændret væsentligt negativt.

Hvorimod vandhullerne A og D modtager en større merdeposition. Disse vandhuller vurderes imidlertid ikke at være levesteder for Bilag IV-arter. Denne vurdering er foretaget med baggrund i kommunens besigtigelse i 2011 og tolkning af nyeste luftfotos. Vandhullerne er

kraftigt overskyggede af omgivende vedplantebevoksninger og dermed uegnede som ynglevandhuller for Springfrø og Stor Vandsalamander.

De mange øvrige vandhuller modtager en merdeposition < 1 kg N/ha/år og vurderes derfor ikke at blive påvirket væsentligt negativt.

Det er derfor Næstved kommunes samlede vurdering, at projektet ikke vil påvirke raste- eller ynglelokaliteter for Bilag IV-padder, idet der ikke kan forventes en ændring af levesteder nær anlægget.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurderer Næstved kommune, at da der ikke er forbundet bygningsmæssige ændringer med projektet, vil raste- eller yngleområder for flagermus ikke blive påvirket.

Påvirkning fra udbringningsarealer af sårbar natur og sårbare arter

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af udspretningsarealernes påvirkning af naturen. Vurderingen er alene foretaget på de arealer, hvor projektet kan medføre en merbelastning i forhold til nuværende gødningspraksis ud fra gødningsplan m.m. fremsendt af ansøger. Det vurderes, at der for marker, der har modtaget husdyrgødning i mindst 2 af de foregående 3 år, ikke vil være tale om en ændring af gødningspraksis som med det ansøgte dyretryk (0,78 DE/ha) kan afstedkomme en merdeposition lig med eller større end 1 kg N/ha.

Følgende marker er af ovennævnte årsager udtaget af vurderingen: 1-0, 2-0, 4-0, 7-0 og 12-0, se kort 7.

Vurdering af påvirkning af natur fra marker, der ikke tidligere har modtaget gødning eller kun ét af de foregående 3 år, ligger til grund for, om der er indsat konkrete vilkår i selve godkendelsen.

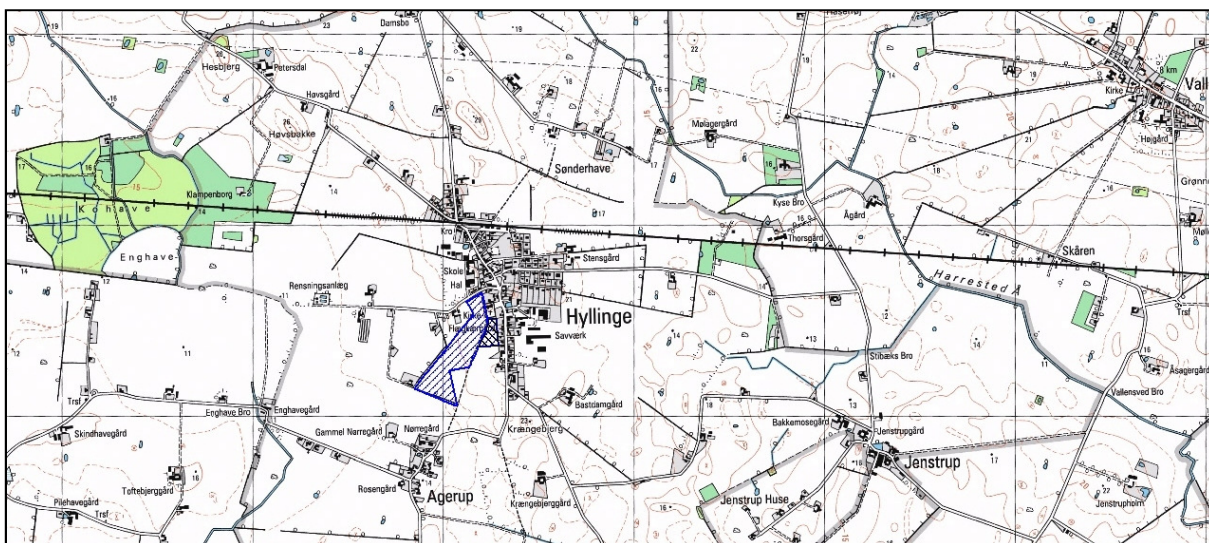
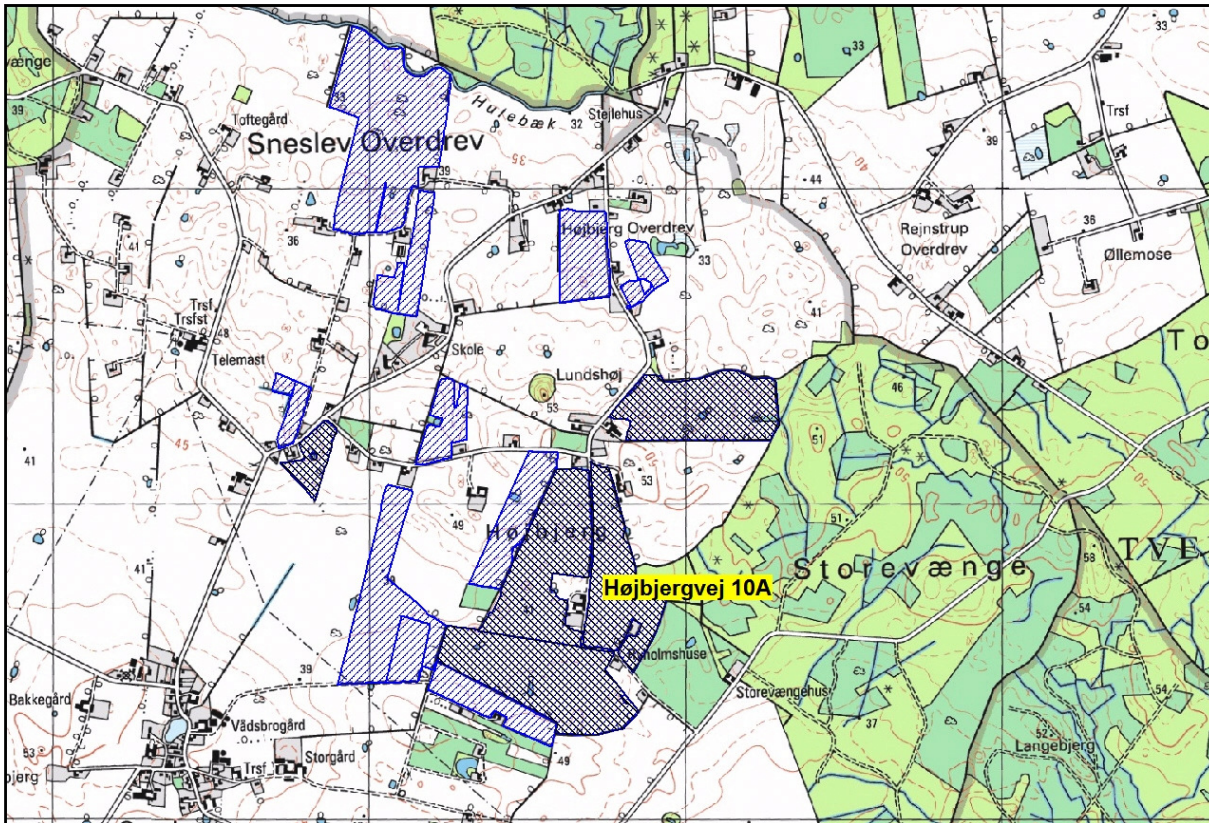
Næstved Kommune vurderer, at der på grundlag af de stillede vilkår kan godkendes tilførsel af 0,78 DE svinegylle /ha til udbringningsarealerne.

Udbringningsarealerne er beliggende som flere adskilte arealer nordøst for Fuglebjerg mellem Sneslev Overdrev og skoven Storevænge. Hovedparten af arealerne er dog samlet omkring anlægget på Højbjergvej 10A (se kort 7). Derudover findes en enkelt mark beliggende mod syd, ved Hyllinge.

Udbringningsarealernes placering i NFI områder samt nitrat- og fosfor-klasser fremgår af nedenstående tabel 17.

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grund vand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	95,2	0	0	37,4	57,75	0	16,57	0	0,23	79,81

Tabel 17. Udbringningsarealerne og deres placering i NFI områder samt N- og P-klasser jf. ansøgningskemaet

Kort 7. Placeringen af udbringningsarealerne, Marker, der ikke indgår i vurderingen, er vist med sort skravering.

Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura

2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Den nærmeste kategori 1-natur i forhold til udspretningsarealer er skovhabitatnaturtyper kortlagt mod Tystrup Sø i habitatområde 194, "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen" (del af Natura2000-område N163). Her er der ved Tystrup Sø kortlagt habitatnaturtyper aske- og ellesump (typekode 91E0) og egeblandskov (typekode 9160). Tålegrænserne for skovnaturtyperne er 10-20 kg N/ha/år.

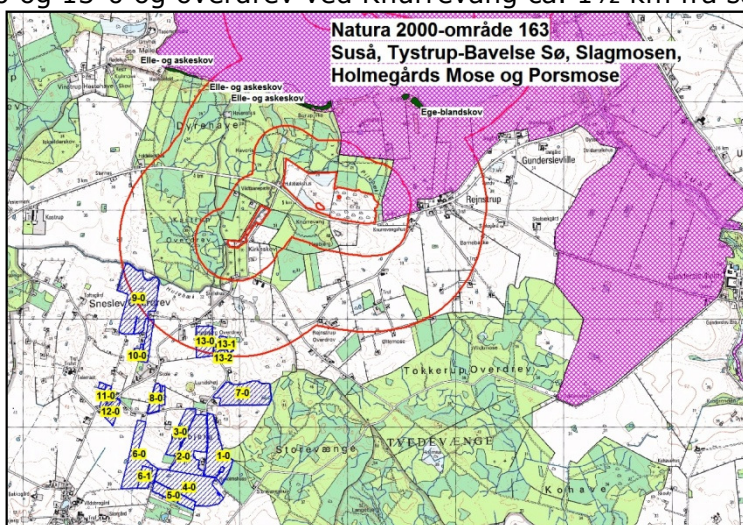
Naturtyperne indenfor Natura 2000-området er beliggende ca. 2 km meter fra de nærmeste udspretningsarealer (mark 9-0 og 13-0) syd for skoven, Kastrup Overdrev (se Kort 8).

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /20, 21/.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

Den nærmeste kategori 2-natur er overdrev ved Kastrup Storskov 800 km nordøst for mark 9-0 og 13-0 og overdrev ved Knurrevang ca. 1½ km fra samme marker, se kort 8.

Kort 8. Udspretningsarealer med marknumre i forhold til kategori 1-natur (grøn) og kategori 2-natur (orange). Udbredningsarealerne er vist med blå skravering og Natura 2000-område nr. 163 er vist med lilla skravering.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove (se ovenstående kort).

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

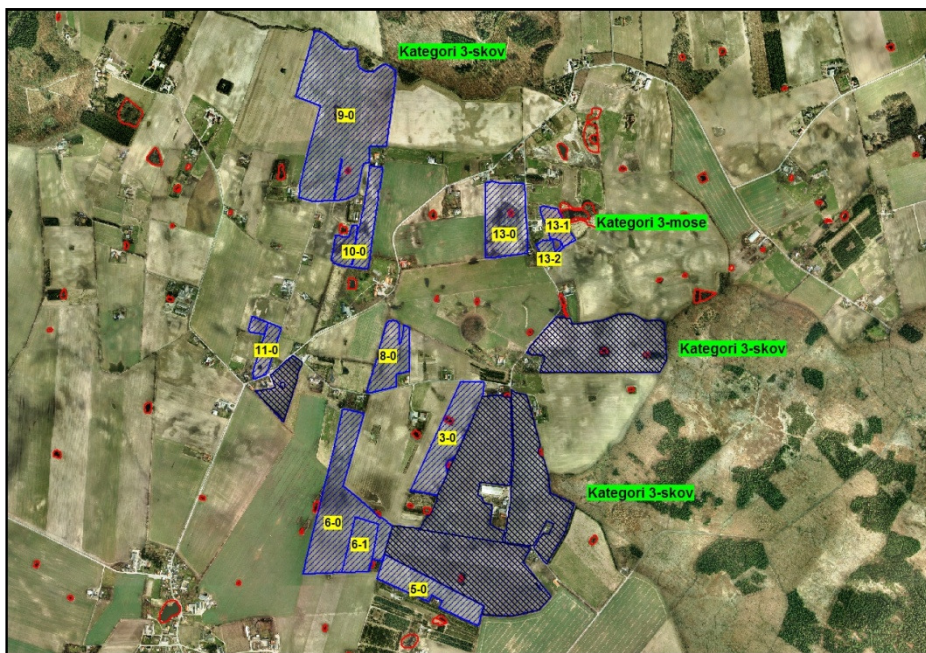
§ 3-moser

Nærmeste kategori-3 natur er et mindre mose-areal beliggende ca. 10 meter øst for mark 13-1. Derudover er der ikke moser beliggende op til eller tæt på udspretningsmarkerne.

Ammoniak følsomme skove

Nærmeste skove, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Kastrup Overdrev og Storevænge, se kort 9. Markerne mod Storevænge indgår ikke i vurderingen, da de tidligere har modtaget husdyrgødning.

Mark 9-0 ligger på en strækning af ca. 50 meter ca. 20 meter fra det sydvestlige hjørne af skoven Kastrup Overdrev. Her findes tør skelgrøft og bagvedliggende værdifuldt stendige. På skovdiget og i skoven umiddelbart bag findes bl.a. Skov-Star, Liden Lærkespore, Almindelig Lungeurt, Skov-Viol, Hvid Anemone mm. Skoven indenfor stendiget er overvejende bøg på tør muldbund, habitatnaturtype 9130.

Kort 9. Beliggenhed af de nordligste udspretningsarealer i forhold til kategori 3-natur (fyldte røde polygoner og viste skove) og § 3-natur i øvrige (polygoner med rød strek). Besigtigede § 3-naturområder er vist med gul cirkel og nummer.

Vurdering

Kategori 1-natur: de nærmeste udspretningsarealer er beliggende i en afstand af ca. 2 km meter fra kortlagt kategori 1-natur i habitatområde 194, "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen". I denne afstand vil der ikke være nogen påvirkning af kategori 1-naturtyperne.

Kategori 2-natur: afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kategori 2-naturområder er ca. 800 meter, og det mellemliggende areal er skov. Der vurderes derfor ikke

at være nogen påvirkning af ammoniak fra udspretningsarealerne på kategori 2-naturområder.

Kategori 3-natur: Udbringning af husdyrgødning fra det udvidede dyrehold på Højbjergvej 10A må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper (hede, moser og overdrev) eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Den § 3-mose, som er beliggende op til mark 13-1 er en ung, eutrof mose med moderat naturtilstand. Tålegrænsen for denne type § 3-moser er 15-25 kg N/ha/år /1/. Den omhandlende mose er kun beliggende mod mark 13-1 over en strækning på ca. 30 meter og desuden adskilt herfra af en ca. 10 m bred udyrket bræmme.

Baggrundsbelastningen for Næstved kommune under ét er 13,2 kg N/ha/år /2/. Dette indebærer, at den nedre tålegrænse for de omhandlende kategori 3-moser ikke er overskredet.

Naturområder kan forringes ved afdampning af ammoniak fra udbragt flydende husdyrgødning. Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser /19/, at der op til 20-30 m fra et udbringningsareal sker en afdampning, som overstiger 1 kg N pr. ha. Påvirkningen er så stor, at den generelle naturtilstand kan blive forringet. Ved påvirkninger på mindre end 1 kg N/ha/år sker der ikke væsentlige negative tilstandsændringer, jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8. marts 2010 /19/, se bilag 1.

For marker, hvor der ikke er tidligere er udspreddt husdyrgødning, kan der periodevis ske en merbelastning af nærliggende natur med mere end 1 kg N/ha/år. På marker, hvor der tidligere har været udspreddt husdyrgødning, vil merbelastningen være mindre end 1 kg N/ha/år.

Det er kommunens vurdering, at da kategori 3-mosens nedre tålegrænse ikke overskrides ved merbelastninger på selv mere end 1 kg N/ha/år, vil der ikke ske nogen tilstandsændring af naturområdet.

Hvad angår påvirkning af kvælstoffølsomme skove er der i skoven Kastrup Overdrev konstateret overvejende habitatnaturtypen "Bøgeskov på muldbund" (9130) med tålegrænsen på 10-20 kg N/ha/år. Mark 9-0, der godkendes, har en afgrænsning, som ligger ca. 20 meter fra eksisterende skovbryn (skovdiger). Det er kommunens vurdering, at dette er tilstrækkelig beskyttelse mod periodevis påvirkning fra ammoniak fra mark 9-0.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at der ikke vil være nogen væsentlig negativ påvirkning fra afdampet ammoniak på naturområder omfattet af § 7 for så vidt angår kategori 1-, 2- eller 3-natur, og kommunen sætter derfor ikke skærpende vilkår for driften.

Naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og sårbare arter, herunder Bilag IV-arter

En række habitatnaturtyper og § 3-arealer er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger. Udvaskning af nitrat og afstrømning af fosfor fra udbringningsarealerne kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger af overfladevand (vandløb, søer og fjord- og kystvande) samt våde terrestriske naturtyper som kilder, væld og kær. Tilstanden i naturarealer må ikke ændres uden forudgående dispensation fra kommunen.

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttede i deres naturlige udbredelsesområder

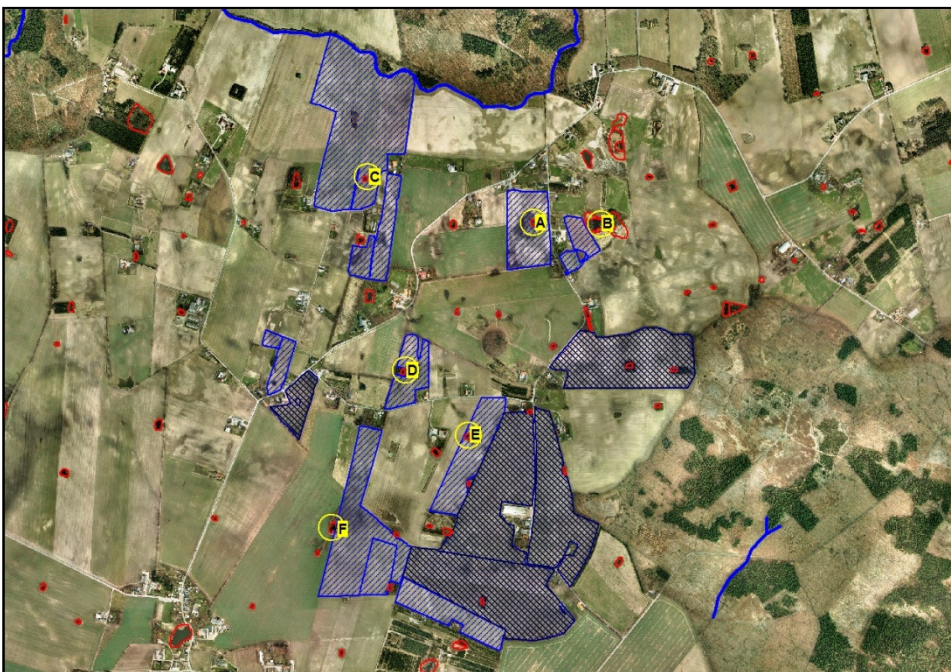
ifølge direktivets artikel 12. På eller nær udbringningsarealerne findes med stor sandsynlighed Bilag IV-padderne Springfrø, Spidssnudet Frø og Stor Vandsalamander.

Især de § 3-naturområder og levesteder for Bilag IV-arter, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er i 2011 foretaget besigtigelse af naturområder (vandhuller, enge, moser) nær udbringningsarealer.

Vandløb

Derudover er udbringningsarealerne langs vandløb besigtiget for at konstatere, om der er stærkt skrånende terræn mod vandløbene. Af åbne vandløb findes kun Hulebæk, der forløber i sydbrynet af Kastrup Overdrev og vest herfor, nord for mark 9-0.

Der er ikke konstateret hældende terræn (> 6 grader) mod Hulebæk, men såvel ansøgningen som tolkning af luftfoto viser, at der dyrkes indtil ganske tæt på vandløbet.

Kort 10. Beliggenhed af udspretningsarealerne i forhold til 3-natur (røde polygoner). Vandhuller, der vurderes at være potentielle levesteder for Bilag IV-arter, er vist med gul cirkel. Marker, der ikke indgår i vurderingen, er vist med sort skravering.

Vandhuller og andre § 3-naturområder samt levesteder for Bilag IV-padder

Omkring eller på udspretningsarealerne er beliggende ca. 10 naturområder i form af talrige markvandhuller og et mindre moseareal, se kort 10.

Omkring flere af vandhullerne er der dyrket ganske tæt på vandhulsbrinken, og ingen af de registrerede vandhuller er imidlertid næringsbegrænsede, og mange er konstateret eutrofierede i varierende grad.

Hovedparten af disse vandhuller er overskyggede og i moderat eller ringe naturtilstand. Ud fra besigtigelsesdata og tolkning af luftfoto vurderes det, at maksimalt 6 vandhuller (markeret på kort 10) er i så god naturtilstand, at de kan udgøre potentielle yngleområder for Bilag IV-

padderne Springfrø eller Stor Vandsalamander. Spidssnudet Frø vurderes ikke at yngle i området.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul eller naturområde vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræder endog meget talrigt. Springfrø yngler desuden gerne i markvandhuller, men opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Udover nævnte Bilag IV-padder findes med stor sandsynlighed en række flagermusarter i området; disse er ligeledes på habitatdirektivets Bilag IV. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus /8,9/, se bilag 1.

Vurdering

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om udbringning af husdyrgødning beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for bilag IV arterne i det naturlige udbredelsesområde. Endvidere må der ikke ske negativ påvirkning af § 3-naturområder.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil især være under direkte påvirkning.

Det vurderes på baggrund af tilgængelig viden, at følgende forhold vil kunne påvirke naturindholdet i § 3-arealer, bilag IV-padderne og deres yngle- og rasteområder negativt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning:

1. Naturområder kan forringes ved afdampning af ammoniak fra udbragt flydende husdyrgødning. Det vurderes af Danmarks Miljøundersøgelser /19/, at der op til 20-30 m fra et udbringningsareal sker en afdampning, som overstiger 1 kg N pr. ha. Påvirkningen er så stor, at den generelle naturtilstand vil forringes, og paddernes foruragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt. Hvis den flydende

husdyrgødning nedfældes, vurderes der ikke at ske en afdampning af ammoniak i en størrelse, som vil medføre forringelse af naturområdet.

- Der kan derfor blive stillet vilkår om nedfældning af flydende husdyrgødning op til 20 meter fra beskyttede naturområder eller naturområder, der med stor sandsynlighed er levested for bilag IV arter
2. Ved udbringning og nedfældning af flydende husdyrgødning på meget våde eller meget tørre lerjorde er mulighed for, at gyllen flyder ovenpå, da jorden allerede er helt mættet eller har svært ved at suge væske til sig. Dette kan resultere i overfladeafstrømning af gylle, som kan lede gylle ned i vandhullet eller ind på naturområdet. Det samme er tilfældet, hvis der sker en for voldsom dosering ved nedfældningen, eller hvis der er dyrket meget tæt på et naturområde. En tordenbyge umiddelbart efter nedfældning vil ligeledes øge muligheden for overfladeafstrømning til naturområdet
- Etablering af bræmmer hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning vil mindske risikoen for overfladeafstrømning

Projektet kan kun godkendes under forudsætning af, at tilstanden i beskyttede naturtyper ikke forringes og af, at der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Det skal endvidere fremhæves, at vurderingerne i forhold til påvirkninger af natur skal foretages i forhold til merbelastninger af naturområder og arter, dvs. forøgede mængder af udbragt husdyrgødning eller udbringning på arealer, hvor der ikke tidligere har været udbragt husdyrgødning.

Vurderingen af de enkelte naturelementer (§ 3-natur, § 3-vandløb og bilag IV-arter) beskrives nedenfor.

§ 3-natur og tålegrænser

Påvirkningen af tilstanden i § 3-naturområder kan vurderes ved at undersøge, om naturtypernes tålegrænser for kvælstof overskrides som følge af påvirkning af udbragt husdyrgødning.

For den aktuelle type vandhuller, der ikke er begrænset i tilførsel af næring, er der ikke fastsat nogen tålegrænse /1/. For moser og enge er tålegrænsen 15-25 kg N/ha/år /1/.

Baggrundsbelastningen for Næstved kommune under ét er 13,2 kg N/ha/år /2/. Merbelastningen på naturområderne vil variere fra at være negativ på arealer, hvor der er udspredd gylle tidligere med et højere dyretryk til periodevis 1 kg N/ha/år eller mere på arealer, hvor der ikke tidligere har været udspredd husdyrgødning.

Imidlertid vurderes det at, ingen naturtyper med fastlagte tålegrænser får overskredet deres nedre tålegrænse. I vandhullerne, der ikke er kvælstofbegrænsede (dvs. uden fastlagte tålegrænser) forventes ikke en tilstandsændring som følge af påvirkning af kvælstof ved afdampning fra udbringningsarealerne.

Vandløb

Der er ikke konstateret skrånende terræn (> 6 grader) mod Hulebæk, og der er derfor ikke fare for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbet. Vandløbet er omfattet af kravet om udlægning af 9 m bræmme (efter Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012) og såvel dyrkning som indtegning af udspretningsarealet skal tilpasses derefter.

Bilag IV-arter

Lokaliteterne A-F på kort 10 vurderes at være potentielle yngle-lokaliteter for en eller flere bilag IV-padder. For at sikre bilag padderne mod påvirkning fra udbragt husdyrgødning (svinegylle), vurderer kommunen, at det er nødvendigt at etablere en 10 meter bred bræmme omkring lokaliteterne A-F, hvor der ikke må udbringes flydende husdyrgødning. Bræmmen skal udmåles fra vandhullers øvre brinkkant mod udbringningsmarkerne. Lokaliteternes placering fremgår af Kort 10.

Da imidlertid samtlige vandhuller er omfattet af kravet om udlægning af 9 m bræmme (efter Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012) vil Næstved kommune ikke stille vilkår om etablering af en udspretningsfri bræmme, da dette er omfattet af anden lovgivning.

Øvrige forekommende bilag IV-arter (Flagermus) vurderes ligeledes ikke at blive påvirket af udbringningen.

Natura 2000-områder

Udspretningsarealerne er i Næstved Kommune beliggende tættest på Natura 2000-område nr. N163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Natura 2000-området består af habitatområde H146 og H194 samt af fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Natura 2000-områdets samlede areal er på 4.084 ha.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 2, og områderne er beskrevet i basisanalyserne /22/ og i Natura 2000-planerne /20, 21/.

Habitatområde 194, "Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen" er beliggende ca. 1200 meter fra nærmeste udspretningsarealer. Ved Tystrup Sø er der kortlagt habitatnaturtyper aske- og ellesump (typekode 91E0) og egeblandskov (typekode 9160) i en afstand af ca. 2 km fra nærmeste udspretningsarealer. Tålegrænserne for skovnaturtyperne er 10-20 kg N/ha/år.

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose

udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabelement omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Suså er Sjællands største vandløb, og er levested for internationalt beskyttelseskrævende arter som pignmerling, bæklampret og tykskallet malermusling. Åen løber igennem et afvekslende morænelandskab med Tystrup-Bavelse Sø, som er ynglested for arter som havørn og isfugl. Den østlige del af Natura 2000-området rummer et mosekompleks med internationalt vigtige naturtyper som aktiv højmose, hængesæk, tidvis våd eng, avneknippemose og skovbevokset tørvemose. Holmegårds Mose er Østdanmarks vigtigste højmose, selv om den er reduceret voldsomt i forhold til sin oprindelige størrelse. Den er levested for en række plante- og dyrearter af national og regional betydning. Engsnarre og rørhøg er beskyttelseskrævende ynglefugle knyttet til mosekomplekset, og rastende arter som sangsvane og sædgås forekommer i internationalt betydelige antal. Sydligst i Natura 2000-området findes Slagmosen med rigkær og indslag af den sjældne naturtype indlandssalteng.

Derudover er der flere steder i området vigtige forekomster af skovnaturtyper, hvor bøgeskov på muldbund er dominerende, og hvor aske- og elleskov udgør vigtige skovarealer tættest på sø og å. Rundt om Tystrup Sø findes flere kilder og væld, især i Frederikskilde Skov i nord. Flere skove i området er udlagt til naturskov uden drift /22/.

Vurdering

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegningsgrundlag.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Da afstanden fra de nærmeste udspretningsarealer til kortlagt habitatnatur på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området er ca. 2 km, vurderes det derfor samlet, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive påvirket af afdampet ammoniak, og dermed, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt negativt.

Samtidigt vurderes det, at udbringningen af husdyrgødning ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra udbringningsarealerne udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jf. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket negativt.

Vurderingen af påvirkningen fra udvaskning af næringsalte af Natura 2000-området er foretaget i ovenstående.

Nitratudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger i afstrømningsområdet til Smålandsfarvandet, der er beliggende i vanddistrikt 35. Smålandsfarvandet omfatter Karrebæk Fjord, Dybsø Fjord, Avnø Fjord, Smålandsfarvandets åbne del inkl. Karrebæksminde Bugt og Den sydlige del af Smålandsfarvandet inkl. Saksø Fjord. Natura 2000-område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde" udgør en del af afstrømningsområdet. Karrebæk Fjord, Dybsø Fjord, Avnø Fjord og lidt af Karrebæksminde bugt er en del af Natura 2000 område nr. 169.

Karrebæk Fjord

Karrebæk Fjord har uden sammenligning det største opland i vanddistrikt 35. Oplandet er på ca. 1.100 km². Koncentrationen af næringsstoffer er derfor væsentlig højere end i de øvrige fjorde. Fjorden modtager næringsstoffer fra hele Suså oplandet. Derudover udmunder Fladsåen og Saltø å i fjorden. Der er ofte betydelige forskelle i næringsstofkoncentrationerne inderst og yderst i fjorden /23/.

Søsalat og trådalger trives i den nordlige, indre del af fjorden pga. det næringsrige vand. I den øvrige del af fjorden findes der ligeledes søsalat og trådalger, men flere steder findes også flerårige blomsterplanter, deriblandt enkelte ålegræsbede, samt mere sparsomt kransålgler. Generelt er området artsfattigt, og ganske få arter er dominerende. I Natura-2000-planen for område nr. 169 er fjorden karakteriseret som en kystlagune (naturtype 1150) /24/.

I basisanalysen for vandområdeplaner 2015-2021 vurderes tilstanden i fjorden i forhold til forekomst og sammensætning af ålegræs. Karrebæk Fjord opfylder ikke sit miljømål for den økologisk tilstand /25/.

Kvælstofbelastningen (udvaskningsbidraget) til Karrebæk Fjord (for 2005-2009) er 1391 tons N/år/23/.

I henhold til ansøgningen er det generelle krav til reduktion af nitratudvaskning overholdt ved en udvaskning på 40,9 kg N/ha. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning er følgende en forudsætning for meddelelse af en miljøgodkendelse:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx nybebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland (afskæringskriterie for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv).

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at:

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

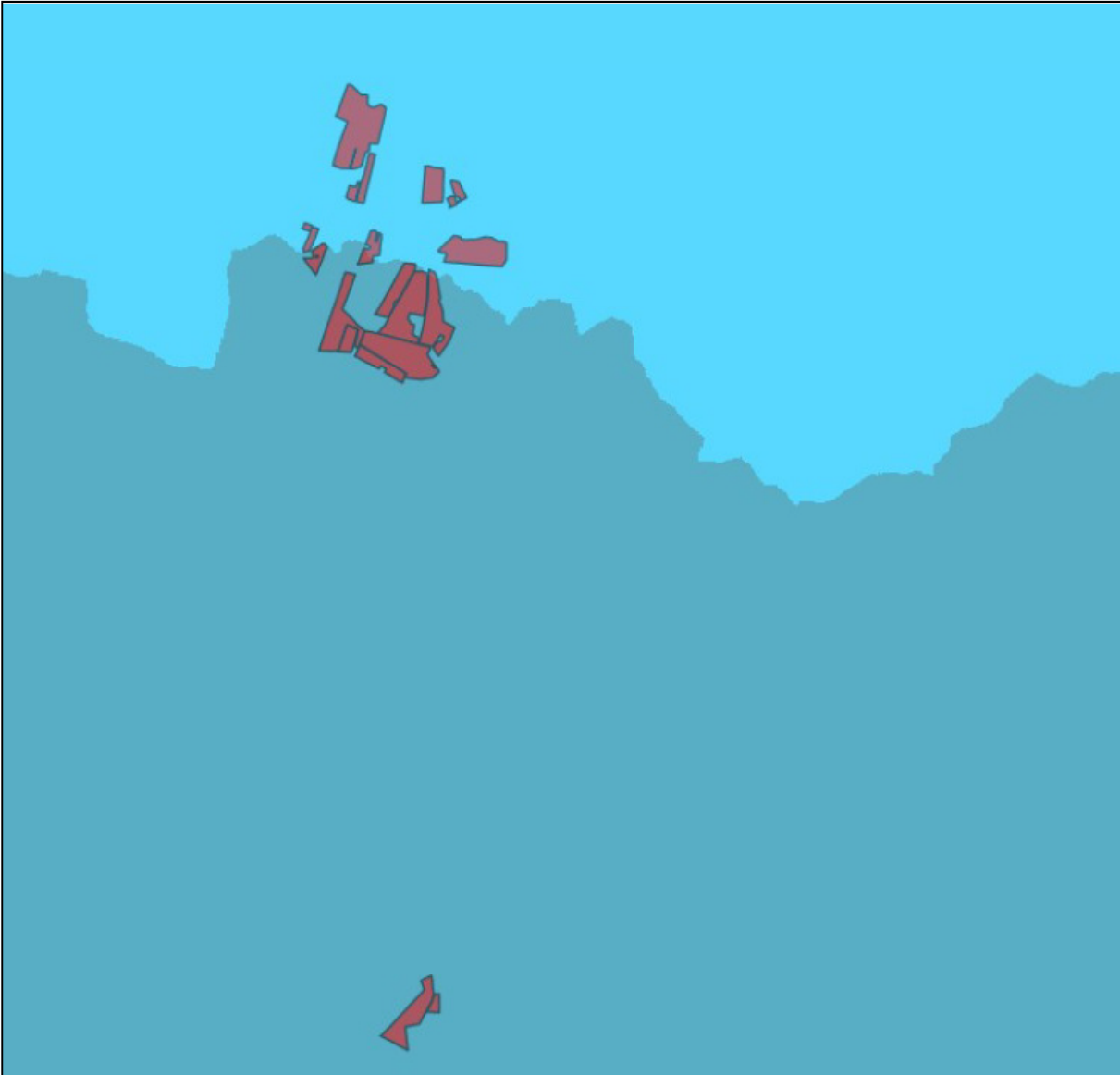
Der er i oplandet til Karrebæk Fjord sket et fald i husdyrproduktionen fra 2007 til 2014, jf. kortet på jordbrugsanalyser.dk. Opgørelsen over dyreholdet er baseret på data fra Det Centrale Husdyrregister og stammer fra en opgørelse fra Statsforvaltningen Nordjylland.

I henhold til ovenstående har antallet af dyreenheder i de aktuelle oplande ikke været stigende siden 1. januar 2007. Vi vurderer, at der ikke er andre kilder udover husdyrbrug som siden 2007 kan have medført en øget nitratudvaskning til de aktuelle oplande. Andre kilder kan f.eks. være udledning fra et renseanlæg ved ændring af udledningspunkt fra et opland til de aktuelle oplande, eller etablering af dambrug. Kloakering og spildevandsrensning bliver desuden mere og mere udbredt også i landområderne, der er således grundlag for at antage at udledningen af næringsstoffer herfra er faldende. Dog kan der være forekommet øgede regnvandsbetingede udløb i perioder med store regnvandsmængder.

Det er således vores vurdering, at der indenfor de aktuelle oplande ikke er sket en stigning i nitratudvaskningen fra husdyrbrug eller fra øvrige kilder.

Nitratudvaskningen fra den ansøgte husdyrproduktion

Arealerne i oplandet til Karrebæk Fjord er beliggende i Nitratklasse 2 og 3, se nedenstående kort.

Kort 11. Arealernes placering i forhold til nitratklasser

Arealer i nitratklasse 2 og 3 er karakteriseret ved, at de afvander til meget kvælstof sårbare områder. Karrebæk Fjord er en kystlagune, den er lavvandet og med langsom vandudskiftning og har karakter af at være et lukket bassin.

Antallet af dyreenheder i det aktuelle opland har ikke været stigende siden 1. januar 2007.

Næringsstofbelastningen af den marine del af natura 2000 område nr. 169 er en trussel mod dets naturtilstand. Bundplanterne (særligt ålegræs) og den tilknyttede fauna er aftaget betydeligt de seneste år /27/. Bundfaunaen er fødegrundlag for en række bundlevende fisk, fugle og havpattedyr der anvender bugten som fødesøgningsområde. Næstved Kommune vurderer i henhold til ovenstående, at hvis bedriftens andel af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord ved ansøgt drift er under en procent, så vil den øgede udvaskning fra bedriften ikke medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområdet.

Til brug for vurderingen af den ansøgte drifts betydning for kvælstofudvaskningen til Karrebæk Fjord er der foretaget beregninger af N-udvaskningen i det elektroniske ansøgningssystem. I beregningen er tilførelsen af husdyrgødning til arealerne fjernet, for at se hvor meget et rent plantebrug ville belaste fjordene med kvælstof.

Ifølge den elektroniske ansøgning vil N-udvaskningen være 37,7 kg N/ha, hvis der ikke anvendes husdyrgødning på arealerne, mens den ved den ansøgte drift er 40,9 kg N/ha. Den husdyrgødningsbaserede belastning er således på 3,2 kg N/ha.

Udbringningsarealerne er beliggende med 37,4 ha i nitratklasse 2 og 57,75 ha i nitratklasse 3. I nitratklasse 2 regnes med et reduktionspotentiale på 51-75 % (middelværdi 62,5 %) og i nitratklasse 3 regnes med et reduktionspotentiale på 0-50 % (middelværdi 25 %). Et reduktionspotentiale på f.eks. 62,5 % betyder, at 62,5 % af kvælstoffet tilbageholdes i rodzonen, mens den resterende del (37,5 %) udvaskes til recipienterne.

Beregning viser, at udvaskningen af kvælstof fra det ansøgte projekt udgør 0,01 % af den samlede udvaskning til Karrebæk Fjord, se tabel 18.

	Karrebæk Fjord	Karrebæk Fjord
Samlet N-tilførsel til overfladevand; kg N/år	1.364.000	1.364.000
Udbringningsareal, ha	37,4	57,75
Reduktionspotentiale , 51-75 % og 0-50 %	Middel 62,5	Middel 25
Ansøgt - udvaskning fra rodzonen (beregnet ved Farm-N), kg N/ha	3,2	3,2
Ansøgt - kvælstofbidrag; kg N/år/ha (3,2*0,375) hhv (3,2*0,75)	1,2	2,4
Ansøgt - kvælstofbidrag; kg N/år	44,9	138,6
Ansøgt – udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel	0,01 %	

Tabel 18. Udvasningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Karrebæk fjord.

Da udvaskningen af kvælstof fra den ansøgte husdyrproduktion til Karrebæk Fjord er mindre end 1% af den samlede N-tilførsel, er det vores vurdering, at den ansøgte drift ikke vil medføre en skadevirkning af Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområderne. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen, og der vil ikke blive stillet vilkår i forhold til udvaskningen af kvælstof, der rækker ud over det generelle beskyttelsesniveau, da afskæringskriteriet er overholdt.

Der stilles vilkår til dyretryk på 0,78 DE/ha.

Fosforudvaskning til overfladevand

Der er ikke konstateret terrænhældninger langs vandløbene i en sådan grad, at der er fare for direkte afstrømning af flydende husdyrgødning ned i vandløbene. De gældende bræmmer/randzoner er desuden med til at reducere jorderosion til vandløbene samt brinkudskridninger.

Der er ikke registreret fosforfølsomme søer ved udbringningsarealerne, og vandløbene der afvandes til har nedstrøms udbringningsarealerne ikke kontakt til fosforfølsomme

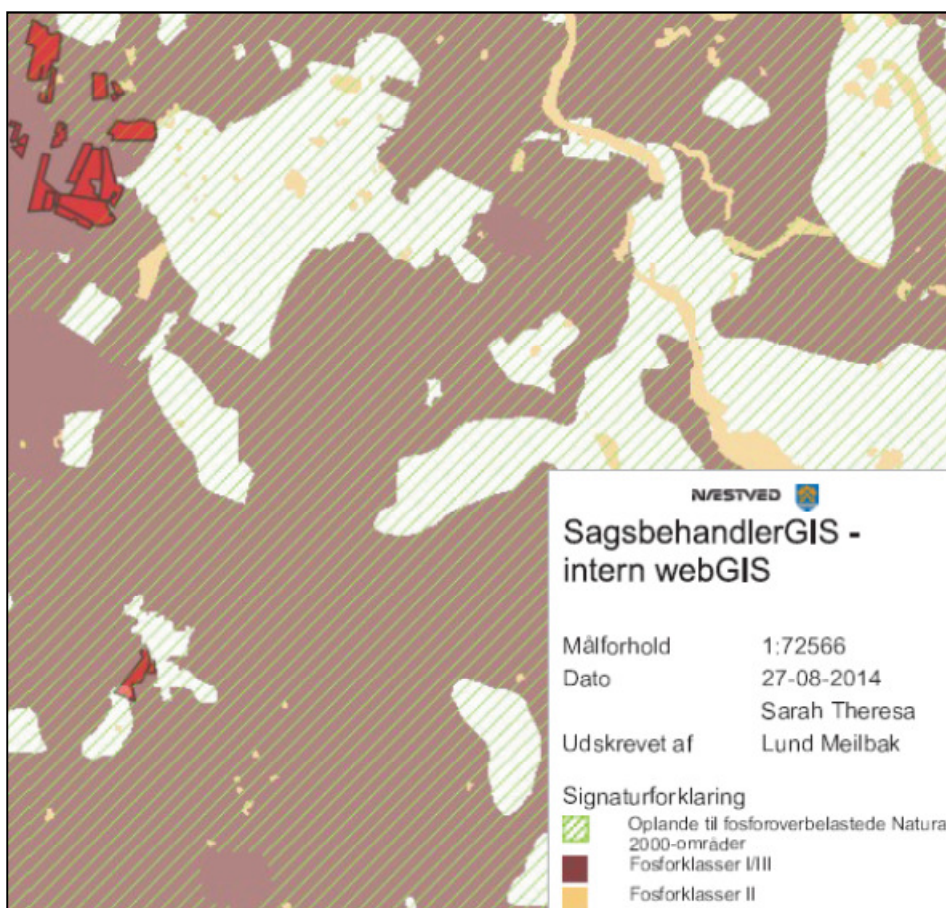
søer. I vandløbene har mængden af fosfor ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af fosfor.

Vi vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår i forhold til beskyttelsen af søer og vandløb mod en fosforpåvirkning.

Fosforudvaskning til fosforfølsomme Natura 2000 områder

Udbringningsarealerne er henholdsvis beliggende i fosfor klasse 0, II og III, se tabel 19.

Arealerne placeret i fosforklasse 0 har et fosfortal mindre end 4, arealerne i fosforklasse III har et fosfortal på over 6 og arealerne i fosforklasse II er lavbundsarealer, se kort 12.

Kort 12. Arealernes placering i forhold til fosforklasser

Udbringningsarealerne ligger alle i oplandet til Natura 2000 område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde", som er overbelastet med fosfor. Oplandene er betegnet som opland til sårbare eller meget sårbare Natura 2000-områder. Ved det ansøgte projekt er det i ansøgningssystemet udregnet, at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt.

Fosfor fraførsel pr. ha/år for ansøgt drift er beregnet til 23,5 kg P/ha/år og fosforoverskuddet er på -5,0 kg P/ha/år.

Fosforklasser	Ejede og forpagtede arealer (ha).	Fosforoverskud nudrift (kg P/ha)	Maksimalt tilladt fosforoverskud ansøgt drift (kg P/ha)
Pt < 4,0 eller udrænet eller afvander ikke til Natura 2000 overbelastet med fosfor(fosforklasse 0)	16,57	11,8	11,9
Lavbundsjarde (fosforklasse 2)	0,23	11,8	2,0
Pt > 6,0 (fosforklasse 3)	79,81	11,8	0,0
Hele bedriftens udbringningsareal	95,2		2,0

Tabel 19. Udbringningsarealernes beliggenhed i fosforklasser og fosforberegning.

Vurdering

Jf. beregning i ansøgningssystemet er det maksimalt tilladte P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften beregnet til 2,0 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til -5,0 P/ha/år, dvs. at det generelle krav til fosforoverskud er overholdt med omkring 7,0 P/ha/år. Der er anvendt reference sædskifte, så der stilles ikke vilkår til valg af sædskifte.

Vandløbene Hulebæk og et mindre vandløb ved Harrested Skov grænser op til to af udspretningsarealerne, som er omfattet af krav om 10 m bræmme. Udlægning af bræmmer langs vandløb er med til at reducere tilførslen af fosfor til vandløbene og dermed også til Karrebæk Fjord.

I henhold til ansøgningen modtages der ikke affaldsprodukter til jordbrugsformål, f.eks. spildevandslam. For at undgå, at fosforoverskuddet på arealerne øges, vil der blive stillet vilkår om, at der ikke må spredes affaldsprodukter til jordbrugsformål på bedriftens udspretningsarealer.

Med et beregnet fosforunderskud på 5,0 kg P/ha/år vurderer vi, at der ikke er behov for at stille vilkår for at reducere fosfortilledningen. Fosforoverskuddet er overholdt, og vi vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af fosfor på Karrebæk Fjord. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

Der stilles vilkår til at udspretningsarealerne må ikke modtage affaldsprodukter til jordbrugsformål.

Nitratudvaskning til grundvand

Alle udbringningsarealerne lå, da ansøgningen blev sendt ind, udenfor nitratfølsomme indvindingsoplande. Dog ligger enkelte af arealerne delvist i de af staten udpegede NFI

områder. Der blev derfor lavet en fiktiv ansøgning, hvor arealerne blev behandlet som om NFI udpegningen var gældende.

Det viser sig, at der for alle arealerne er gældende at udvaskningen falder med 3 mg. Dette skyldes at der tidligere har været udbragt 1,4 DE/ha, og der i det ansøgte kun vil blive udbragt 0,78 DE/ha. Beskyttelsen af grundvandet er dermed overholdt, da der kun kan stilles vilkår til, at der ikke må ske er medudvaskning fra arealerne jf. bilag 3 og 4 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der er ikke udarbejdet indsatsplaner for området.

Såfremt der er brønde/boringer indenfor udbringningsområdet skal de generelle afstandskrav overholdes jf. brønd/boringens indvindingstilladelse. For boringer der indvinder grundvand til almene vandforsyningsanlæg er der krav om en dyrknings- gødsknings- og sprøjtefri beskyttelseszone på 25 meter.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal kommunen sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Ved fastlæggelse af den "bedste tilgængelige teknik" anvendes Miljøstyrelsens BAT standardvilkår. BAT standardvilkårene anviser en metode til at fastlægge emissionsgrænseværdier for husdyrbrugets samlede anlæg.

Grundlaget for reduktionen i næringsstofforureningen er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede virkemidler. Det er således op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at opfylde emissionsgrænseværdien.

Særligt for svine- og fjerkræbrug (IE-husdyrbrug) skal kommunen endvidere lægge relevante BAT konklusioner til grund i forbindelse med godkendelser. BAT-konklusioner vedtages og offentliggøres af EU-Kommissionen.

For svine- og fjerkræbrug hvor der endnu ikke er offentliggjort en BAT-konklusion, anvendes konklusionerne i det nuværende BREF-dokument for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager)

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdien¹ for ammoniak ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget, hvor der særligt skelnes mellem eksisterende og nye staldanlæg. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

---

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT):
Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer), Miljøstyrelsen maj 2011.
Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer), Miljøstyrelsen maj 2011.
Husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravænning (gyllebaserede staldsystemer), Miljøstyrelsen maj 2011.

Der sker udvidelse i eksisterende stalde hvor der etableres ekstra stipladser jf. nedenstående tabel 20.

Stald	Dyretype	Staldsystem	Antal stipladser Nudrift	Antal stipladser Ansøgt
Farestald eks	Søer	Delvis spalter	136	136
Farestald ny	Søer	Delvis spalter	0	288
Løbeafdeling eks	Søer	Delvis spalter	68	68
Løbeafdeling ny	Søer	Delvis spalter	0	246
Drægtighedsstald eks	Søer	Delvis spalter	141	141
Drægtighedsstald ny	Søer	Delvis spalter	0	676
Smågrisestald Eks	Smågrise	To-klima, delvis spalter	1.625	615
Smågrisestald ny	Smågrise	To-klima, delvis spalter	0	7.700
Polte eks	Polte	Delvis spalter	47	0
Polte ny	Polte	Delvis spalter	0	314
Slagtesvin	Slagtesvin	Delvis spalter	0	400

Tabel 20. Fordelingen af stipladser

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 6.623 kg NH₃-N. Beregninger af emissionsniveauet fremgår af nedenstående tabel 21.

Dyregruppe	Årsdyr	Emissionsgrænseværdi,	BAT, niveau, kg NH ₃ -N
Søer, eksisterende farestald	330	0,75 kg NH ₃ -N/årsso	247,5
Søer, eksisterende løbestald	89	1,74 kg NH ₃ -N/årsso	154,9
Søer, eksisterende drægtighedsstald	241	2,11 kg NH ₃ -N/årsso	508,5
Smågrise, eksisterende 2-klimastald	4000	0,043*0,91 kg NH ₃ -N/smågris	157
Søer, ny fare-og drægtighedsstald	1.210	2,5 kg NH ₃ -N/årsso	3.032
Polte, ny poltestald	1.100	0,30*1,017 kg NH ₃ -N/polt	336,0
Slagtesvin, ny slagtesvinestald	1.600	0,30*1,072 kg NH ₃ -N/slagtesvin	514
Smågrise, ny toklimastald	50.000	0,0366*0,91 kg NH ₃ -N/smågris	1673
Samlet niveau			6.623

Tabel 21. Beregnet emissionsniveau

I ansøgningen på Højbjergvej 10A er der en samlet årlig ammoniakemission på 2.614 kg NH₃-N. Da dette niveau for ammoniakemission er meget mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi vurderer Næstved Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi, fodringstiltag, samt opbevaring af husdyrgødning. De virkemidler der er anvendt på Højbjergvej 10A fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning, fodringstiltag og opbevaring af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og staldsystem/-indretning:

- 2 klimastald til smågrise
- Delvist spaltegulv til søer
- Delvist spaltegulv til polte
- Gyllekøling i smågrisestalden
- Svovlsyrebehandling af gyllen

Der stilles ikke vilkår til gyllekølingen, da det er et frivilligt tiltag som Højbjergvej 10A ønsker.

Skulle der foretages yderligere ville det kunne være teknologier som:

- Kemisk luftrensning med syre
- Biologisk luftrensning
- Køling af gyllen i drægtighedsstalden

Disse teknologier er fravalgt, da det vælges at forsure alt gyllen fra staldene.

Fodringstiltag

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og foder:

- Reduceret fosfor indhold i foderet til søerne, polte og slagtesvin
- Fasefodring

Der bliver anvendt indkøbt foder indtil dyreholdet er fuldt udvidet. Efterfølgende vil der blive anvendt hjemmeblandet foder. Der stilles vilkår til fasefodring og reduceret fosforindhold.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrollere at foderet stemmer overens med dyrenes behov.

Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødernes behov. Hermed optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledning af fosfor minimeres
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tankene tømmeres ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen overpumpes via neddykket rør

- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel med gylle
- Tankene får skærpet beholderkontrol i forhold til den lovpligtige kontrol, hvilket betyder, at tankene hvert 5 år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant, om tankene opfylder kravene til holdbarhed tæthed og styrke.
- Der er fast overdækning på gylletankene

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at for så vidt angår BAT ved opbevaring af flydende husdyrgødning omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttet mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning og som et frivilligt tiltag vælges det at gylletankene overdækkes, i stedet for at etablere tæt flydelag.

Samlet set vurderes det, at der anvendes BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Der er foretaget en BAT beregning, jf. Miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, se tabel 22.

	Kg P/DE	Antal DE	Emissionsgrænseværdi
Søer	23,9	355,4	8494
Polte + slagtesvin	22,3	78,5	1751
Smågrise	29,2	242,1	7069
Samlet tilladte emission			17.314

Tabel 22. Fosfor emissionsgrænseværdier

Foderkorrektio

Uden foderkorrektio af fosfor indholdet, ab. lager ca. 17.328 kg P, og ejendommen ligger dermed 14 kg højere end BAT emissionsgrænseværdien. Det vurderes dog, at 14 kg svarende til 0,07 % kan betragtes som en bagatel, og dermed vurderes BAT emissionen som værende overholdt. Det stilles dog vilkår til at foderet skal tilsættes fytase jf. anvisningen, således at der sikres optimal udnyttelse af fosfor i foderet.

Da ejendommen overholder de beregnede BAT emissionsgrænseværdier med de valgte foderkorrektioer og aktuelle staldsystemer er der ikke foretages yderligere beregninger vedr. indførelse af yderligere teknologi til begrænsning af ammoniak og fosfor. Dette skyldes, at det vurderes ikke at være proportionelt, at indføre yderligere teknologi, i forhold til den investering, der vil skulle til.

Øvrige parametre ved vurdering af "bedst tilgængelig teknik"

Vurderingen af BAT i forbindelse med udvidelse på Højbjergvej 10A foretages også i forhold til følgende parametre:

- Management

- Forbrug af vand og energi
- Udbringning af husdyrgødning

Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT standardvilkår, at kommunen ved vurderingen af ovennævnte punkter kan anvende BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, at der forefindes beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser samt at registrere forbruget af næringsstoffer. Desuden er der beskrevet en række elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning herunder krav om gødningsplanlægning og –regnskaber samt retningsgivende normer for husdyrholdets næringsstof behov.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og management:

- Ansatte deltager løbende i relevante uddannelses og træningsprogrammer/erfagrupper
- Ansatte er bekendt med at ejendommen er miljøgodkendt
- Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
- Journalføring over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- Nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser (beredskabsplan)
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- Planlægning af aktiviteter på anlægget såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild
- Planlægning af gødningstildeling af markerne i samarbejde med konsulent

Målene for godt landmandskab forsøges overholdt. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpestoffer som gødning, medicin og energi bruges under hensynstagen til miljø og sundhed.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensynstagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Det vurderes, at husdyrbruget med hensyn til management har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik. Der stilles i godkendelsen vilkår om, at der som minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette. Som tidligere nævnt under ovenstående afsnit om driftsforstyrrelser og uheld, stilles vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan for husdyrbruget.

Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vand og energiforbruget, at forebygge spild fra drikkevandsinstallationer og reparere evt. lækager, at anvende naturlig ventilation i videst muligt omfang, at optimere evt. ventilationssystem og at installere energibesparende belysning.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og vand og energiforbrug:

- Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter stalde vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.
- Vandforbruget følges løbende.
- Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Lyset i stalde er tændt efter behov og styres af tidsur. Der er lys i stalde i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 6 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere.
- Der er ligetryksanlæg i smågrisestalden, poltestalden og drægtighedsstalden. Der er diffus ventilation i farestalde.
- Ventilatorerne i staldafsnittene vaskes og efterses sammen med det øvrige staldinventar, efter hvert hold grise. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i stalde og elforbruget.
- Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation)

I samtlige staldafsnit/farestalde og løbe-/drægtighedsstalde tjekkes vandtildelingen dagligt. I farestalden sidder ventilen over trug, så vandet opsamles. Det samme i løbeafdelingen og i drægtighedsstalden vandes søerne i forbindelse med udfodring i transponderstationerne. Der er dog opsat ekstra vandtildeling i drægtighedsstalden udenfor foderstationerne. Disse tjekkes dagligt for vandspild. Der stilles vilkår til alarm på vandforsyningen.

Det vurderes vurderer, at husdyrbruget med hensyn til vand- og energiforbrug har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Som nævnt under management stilles der i godkendelsen vilkår om, at der minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette.

Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer.

De nævnte virkemidler til at reducere nitratudvaskningen og ammoniakfordampningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er implementeret i den nuværende lovgivning på husdyrområdet. Heraf kan nævnes harmonikrav, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes, bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelse.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og udbringning af husdyrgødning:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),

- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle), rør/slange
- krav om nedfældning
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen køres typisk ud med slangeudlægger, nedfælder eller selvkørende slangeudlægger.. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugt fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugten pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Ansøger sørger for den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytter de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ansøger tager meget hensyn til vindretning for naboerne og vurderer altid vejrforholdene, så lugtgenerne bliver så minimale som muligt.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Næstved Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til udbringning af husdyrgødning har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik. Næstved Kommune vurderer, at det niveau der er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat og ammoniakfordampning ved anvendelse af husdyrgødning i marken, allerede er opnået via krav fastsat i gældende lovgivning.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknik"

Samlet set vurderer Næstved Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter. Det vurderes, at det som følge af BAT redegørelsen ikke er nødvendigt at skærpe det gældende beskyttelsesniveau.

I forbindelse med næste revurdering af miljøgodkendelsen vil der ske en vurdering af hvorvidt husdyrbruget fortsat opfylder kravene til anvendelse af "bedste tilgængelige teknik" og herunder en vurdering af behovet for reovering af staldene.

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler, gylletanke vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning.

Næstved Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Der stilles

vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Endvidere gælder det i medfør af § 43 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at husdyrbruget senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunen, og sende et oplæg til vurdering efter jordforureningslovens §38 k, stk. 1. Ophør defineres i denne forbindelse som både som ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget, men også hvis kapaciteten eller udnyttelse af kapaciteten nedsættes permanent til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1 nr. 1-3.

Alternative muligheder

0-alternativ

Såfremt det ansøgte projekt ikke resultere i en miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktion på Højbjergvej 10A, vil konsekvensen være, at husdyrbruget på sigt ikke længere lever op til alle de krav, der stilles mht. miljøpåvirkning af omgivelserne og BAT. På længere sigt vil husdyrbruget desuden ikke være konkurrence dygtigt i forhold til andre svinebrug.

Høring

Der er i forbindelse med de 6 ugers høring kommet bemærkninger ind til sagen. Bemærkningerne omhandler grundvand, landskab, transport mm. samt sagsbehandlingen af sagen. I bilag 5 er der svaret på de indkomne bemærkninger. Der er på baggrund af høringsbemærkningerne tilføjet nogle nye vilkår.

Samlet vurdering

Næstved Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1. Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2010: Deposition af N komponenter 2010 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). [www.dmu.dk/1 Om DMU/2 Tvaer-funk/3 fdc bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc](http://www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc)
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/ronlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>

19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/-nyk/plan2011/163plan_dell.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.* www2.blst.dk/download/-nyk/plan2011/163plan.pdf
22. Naturstyrelsen 2013: Natura 2000-basisanalyse for Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmosen Natura 2000-område nr. 163, habitatområder H145, H146, H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. <http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/natura-2000/natura-2000-planer/natura-2000-planer-2016-21/plan-126-252/163-susaa/>

Bilag 2. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /22/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 145

Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Højmose* (7110)	Nedbrudt højmose (7120)
	Hængesæk (7140)	Avneknippemose* (7210)
	Rigkær (7230)	Skovbevokset tørvemose* (91Do)
	Elle- og askeskov* (91Eo)	
Arter:	Lys skivevandkalv (1082)	Stor vandsalamander (1166)
	Mygblomst (1903)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 146

Naturtyper:	Vandløb (3260)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91Eo)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 194

Naturtyper:	Indlandssalteng* (1340)	Søbred med småarter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91Do)
	Elle- og askeskov* (91Eo)	
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	NY Sumpvindelsnegl (1016)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 91

Fugle:	Rørdrum (Y)	NY	Sangsvane (T)	
	Sædgås (T)		Havørn (T)	NY
	Rørhøg (Y)		Plettet Rørvagtel (Y)	NY

Bilag 3. Landskabsvurdering

Ejendommen ligger i et område der i kommuneplanen er udpeget som jordbrugsområde og i udkanten af et område der er udpeget som større uforstyrret landskab. Jordbrugsområder er forbeholdt jordbrugserhvervet, mens større uforstyrret landskab bør friholdes for tekniske anlæg og store dominerende bebyggelser. Udpegningen som større uforstyrret landskab er foretaget af det tidligere Vestsjællands Amt og omfattede et areal på ca. 170 km², og indeholder også landsbyer.

I denne sag er der foretaget en konkret landskabsvurdering, hvor der først er foretaget en GIS-analyse (kortanalyse) efterfulgt af flere besigtigelser af området.

Anlægget etableres så staldene ligger med en øst/vest længde retning. Staldbygningerne ønskes placeret parallelt med en eksisterende stald, som ønskes forlænget. I mellem de nye stalde placeres 4 siloer, mens der placeres i alt 3 nye gyllebeholder syd og vest for den eksisterende gyllebeholder.

Hele anlægget ønskes placeret på en mark der ligger relativt lavt i terrænet syd for bebyggelsen på Højbjergvej. Placeringen i terrænet gør at anlægget ikke bliver så dominerende i forhold omgivelserne, som hvis der var tale om en højere placering. Dog betyder det også at anlæggets udstrækning bedre vil kunne fornemmes, da det vil være muligt at se indover staldene.

Sydøst for det ansøgte anlæg ligger der en lille samling huse, som ligger i nogenlunde samme kote som anlægget. Et af disse huse vil få direkte udsigt til anlægget.

Mod nord er landskabet generelt præget af terrænmæssige variationer. Hvor anlægget ønskes placeret, er landskabet jævnet ud og ligger lavere. I hele området er der mange bevoksninger. Her er der både tale om skov, læhegn og remiser på markerne.

Generelt er placeringen ikke synlig fra større afstande. Fra øst begrænses synligheden af skoven Storevænge, fra vest skærmes indblikket af det eksisterende levende hegn, som der er stillet vilkår om, skal udbygges og vedligeholdes. Ligeledes er indsigten fra syd, hvor den nærmeste større vej også passere, begrænset af bevoksninger. Dertil ligger arealet lavt i terrænet, så det ansøgte ikke kommer til at virke som en barriere i landskabet. Den største synlighed og landskabelige påvirkning er fra nord, hvor man fra Højbjerg vil kunne se ned på anlægget. Det vil dog stadig være mulig at fornemme det omgivende landskab, både på grund af afstanden og den terrænmæssige placering.

Det skal dog bemærkes at anlægget vil være synligt og dominerende indenfor det landskabelige rum, som det ligger i, omkranset af skov, læhegn og andre bevoksninger. Det betyder at anlægget vil være en stor visuel betydning for de nærmeste naboer.

Ud fra ovenstående landskabeligeanalyse med besigtigelse, er det vurderet, at anlægget overordnet set, vil have en mindre visuel landskabelig påvirkning. Dermed er vurderingen, at anlægget ikke vil have en væsentlig indvirkning på udpegningen af området som større uforstyrret landskab.

Et anlæg af denne størrelse vil naturligvis have en landskabelig påvirkning af de nærmeste omgivelser, og en påvirkning af de nærmeste naboer. Dette dæmmes der op for med de angivne beplantningsvilkår. Det er valgt at stille vilkår om beplantning i grupper, for at bryde virkningen af det store bygningsanlæg. Der er valgt beplantningsgrupper og vedligeholdelse af læhegn, da dette er i overensstemmelse med områdets eksisterende beplantning.

Bilag 4 Grundvandsredegørelse

Grundvandsredegørelse for udvidelse af husdyrbrug på Højbjergvej 10A

Kort beskrivelse af ansøgning

Der påtænkes en udvidelse fra 133 DE til 685 DE, hvor af de 611,1 DE ikke afsættes på egne arealer, men afsættes til biogas. Totalt afsættes der 74,2 DE på egne arealer i ansøgt drift, hvor der i nudrift blev afsat 133 DE.

Det er dog således at reglerne om afsætningen af gyllen tillader at det kan ændres fra år til år hvorvidt gyllen afsættes til biogas eller udbringes på godkendte arealer.

Det er oplyst at gyllen skal forsuers.

Der er planlagt etablering af nyt staldsystem og opførelse af 3 gylletanke med kapacitet til 4500 m³ gylle pr. tank.

Placering i forhold til grundvandsinteresser

Den ansøgte placering med tilhørende jorde er beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), samt i grundvandsdannede opland og i indvindingsopland til flere vandværker (primært Højbjerg vandværk og Rejnstrup vandværk). Se kortbilag.

Der ligger et udpeget Nitratfølsom indvindingsområde (NFI) lige nord for ejendommen som rækker ind over ansøgers arealer. Se kortbilag.

Området er ligeledes i kortlægningen defineret som IO område, hvilket vil sige at vi som kommune skal ud og lave en indsatsplan for netop det område.

Hvad der ligger i en indsatsplan kan jeg desværre ikke præcisere, da det er en opgave som pågår de næste år. Selve planen for området skal udarbejdes indenfor et år.

Der er mange forskellige niveauer for beskyttelse, men som minimum må tilstanden ikke forværres.

De nærmeste almene vandværker er Højbjerg og Sneslev vandværk som ligger ca. 1,3 km fra ejendommen. Der er ingen kildeplader indenfor 300 meter.

Geologi

De prækvartære aflejringer i Fuglebjerg-Næstved Kortlægningsområde udgøres i det nordvestlige hjørne af kortlægningsområdet af Kerteminde mergel og Lellinge grønsandskalk, mens de prækvartære aflejringer i den sydøstlige del udgøres af Danienskalk og Skrivekridt. Grundvandet indvindes lokalt fra Lellinge grønsandskalk.

Lagserien over det anvendte magasin består hovedsageligt af moræneler, med enkelte tynde lag af smeltevandssand og -ler. Magasinet er spændt og der er generelt en lertykkelse på mere > 15 meter. Der er dog lokalt områder med kun et begrænset beskyttende lag ler.

Området har en relativ stor grundvandsdannelse. Det indvundne grundvand er reduceret.

Forureningsrisiko vandværk

Udvidelsen ligger mere end 1 km fra nærmeste aktive vandværk, hvorfor der ikke er problemer med emission fra stald mv. og vandværkets luftindtag. Der er derfor ingen bemærkninger til placeringen af svinebedriften over for beskyttelsen af selve vandværket. Svinebedriften ligger der i øvrigt i forvejen.

Forureningsrisiko grundvand

Afstandskrav mellem stalde og gylletanke til nærmeste drikkevandsboring er overholdt (> 50 meter).

Risikoen for forurening fra arealer under omdrift vurderes at være uændret i forhold til den nuværende situation idet det antages at jorden dyrkes i henhold til gældende regler for landbrugsdrift med regelret brug af pesticider og husdyrgødning.

På selve bedriften med produktionsbygninger, maskiner, gyllebeholder, plansiloer m.v. kan der være en øget forureningsrisiko med blandt andet olieprodukter, sprøjtemidler og gødningsstoffer.

Ejendommen er dog beliggende i et beskyttet område og Statens nationale kortlægning har vist, at det primære grundvandsmagasin i den centrale del af indvindingsoplandet har stor og/eller nogen nitratsårbarhed, bl.a. fordi der kun er et begrænset beskyttende lerlag over magasinet. De steder, hvor der samtidig sker nogen eller stor grundvandsdannelse til magasinet, er der afgrænset nitratfølsomme indvindingsområder. Der er bl.a. på baggrund af en vurdering af arealanvendelsen inden for de nitratfølsomme indvindingsområder afgrænset indsatsområder, hvor det specifikt er vurderet, at der er behov for en særlig beskyttelse overfor nitrat. Omfanget og arten af beskyttelsen overfor nitrat skal fastsættes i forbindelse med indsatsplanlægningen.

Sprøjtemidler

Kortlægningen har vist, at der aktuelt er konstateret fund af nedbrydningsprodukter fra pesticider under grænseværdien i en af Højbjerg vandværks borer (DGU nr. 216.628). Det drejer sig om 2,6-Dichlorbenzamid (BAM). Der er således fund af et nedbrydningsprodukt fra et moderstof, der ikke er godkendt i dag.

Miljøfremmede stoffer

Der er tidligere fundet miljøfremmede stoffer i nogle af de omkringliggende borer.

Ressourcevurdering

En udvidelse af denne karakter medfører et øget behov for vand. Ansøgers rådgiver har anslået et forventet vandforbrug på ca. 20.000 m³. Dette svarer ca. til en 4-dobling i forhold til det faktiske forbrug i dag.

Ejendommen ligger i Højbjerg vandværks forsyningsområde og det er derfor dem som skal levere vandet til besætningen. Det forventes at Højbjerg vandværk er i stand til at levere denne ekstra mængde vand, hvilket dog vil kræve en udvidelse den nuværende indvindingstilladelse.

Vandværkets faktiske indvindingstilladelse er på 35.000 m³ og der indvindes ca. 25.000 m³ årligt.

I området er der generelt en stor grundvandsdannelse og en øget indvinding på ca. 15.000 m³ vurderes ikke at have nogen større negativ påvirkning på øvrige eksisterende indvindinger samt områdets naturområder. Det vurderes endvidere at Højbjerg vandværk er i stand til at indvinde de fornødne vandmængder uden at påvirke grundvandskvaliteten negativt.

Indput fra vandværk

Input fra Højbjerg vandværk den 25/9-2014

Vandværket er overordnet bange for at det går ud over grundvandsbeskyttelsen og at det strider mod gældende retningslinjer fra Naturstyrelsen og Næstved Kommuneplans retningslinjer. Vandværket forbeholder sig retten til at levere vandet, såfremt at etablering tillades.

Udtalelse er vedlagt som bilag.

Vandværksrådets bemærkninger den 23/10-2014

Store husdyrbrug er ligeledes drøftet i vandværksrådets bestyrelse. Bestyrelsen har den opfattelse at der som udgangspunkt ikke skal etableres store husdyrbrug i OSD.

Input fra Højbjerg vandværk den 27/4-2015

Vandværket ønsker ikke at levere vand til Højbjergvej 10A, da der er mange store omkostninger forbundet med det.

Retningslinjer (Naturstyrelsen/Kommuneplan)

Retningslinjer fra Staten

Den statslige udmelding om vandplanernes retningslinjer 40 og 41 handler om lokalisering af aktiviteter - herunder store husdyrbrug og biogasanlæg - i OSD og indvindingsoplande.

Hovedreglen er at OSD (områder med særlige drikkevandsinteresser) og indvindingsoplande så vidt muligt friholdes for byudvikling og anden ændret arealanvendelse.

For store husdyrbrug gælder at de defineres som "mindre grundvandstruende virksomheder og anlæg". Store husdyrbrug er på "tilladelseslisten" og de kan derfor placeres i områder udpeget som OSD hvis der er vægtige planlægningsmæssige hensyn og at der ikke findes alternative beliggenheder udenfor OSD.

Vejledningsnotat om sagsbehandling efter husdyrbrugsreglerne (NST 1. juli 2013).

Husdyrgodkendelsesloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen indeholder regler, der forpligter kommunerne til at "varetage" hensynet til grundvandet ved meddelelse af tilladelse eller godkendelse (lovens § 19, nr. 2 og § 23, nr. 2), og kommunen kan stille vilkår til varetagelse af disse hensyn, jf. lovens § 29, stk. 2. og bekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 8.

Efter §§ 9 og 11 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan tilladelse og godkendelse endvidere kun gives til husdyrbrug, hvis de - med de nødvendige vilkår - overholder det beskyttelsesniveau, der fremgår af bekendtgørelsens bilag 3 og 4. Af bkg.'s bilag 3, pkt. D, nr. 2, fremgår, at status for "planlægningen for nitratfølsomme indvindingsområder", jf. miljømålslovens § 8 a, er en del af grundlaget for tilladelser og godkendelser efter husdyrgodkendelsesloven.

Næstved Kommuneplan 2013-2025

Kommuneplans retningslinjer for Områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) samt indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD

I kommunen er der udpeget områder til Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) for at beskytte grundvandet. I OSD og i indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for OSD må arealanvendelsen ikke ændres til en mere grundvandstruende art. Ved placering og indretning af anlæg samt ved udlæg af arealer til formål, der kan indebære en risiko for grundvandsforurening, skal der tages særlige hensyn til beskyttelse af grundvandsressourcen. Tiltag, der øger grundvandsbeskyttelsen skal fremmes.

Grundvandsbeskyttelse bygger primært på forebyggelse. Aktiviteter på landjorden har betydning for grundvandskvaliteten, og mange kan udgøre en risiko for forurening af grundvandet, f.eks. byområder, husdyrbrug, virksomheder, nedsivning af spildevand m.m. For

at sikre en ordentlig kvalitet og beskyttelse af grundvandet er det derfor vigtigt, at disse aktiviteter adskilles fra områder, hvor der foregår drikkevandsindvinding.

Vandplan

Vandplanen som er vedtaget den 30. oktober 2014 erstatter retningslinjerne fra regionplanerne.

Bekendtgørelsen om udpegning af drikkevandsressourcer er den bekendtgørelse der sikrer den formelle udpegning af bl.a. OSD og indvindingsoplande uden for OSD. Administration af de udpegede områder er fastsat med de bestemmelser der svarer til vandplansretningslinjerne 40 og 41.

Center for Miljø og Natur, Vurdering af Grundvandsforhold:

Ejendommen er placeret i et OSD område og samtidig i grundvandsdannede opland samt indvindingsopland. Dertil kommer at der lidt nord for ejendommen er udpeget et NFI område. Med udgangspunkt i disse forhold sammenholdt med de anbefalinger og retningslinjer der er omkring store husdyrbrug fra Naturstyrelsen vurderes det at udvidelse af husdyrbruget på Højbjergvej 10 A vil udgøre en risiko for grundvandsressourcen i området.

CMN vurderer, at der alene på baggrund af grundvandsforholdene ikke er hjemmel til at meddele afslag til ansøgningen. Årsagen til dette er at, kommunen kun kan give afslag hvis udvidelsen vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning, og denne miljøpåvirkning ikke kan afhjælpes ved at stille en række skærpede krav til beskyttelse af grundvandsressourcen i godkendelsen, jf. § 13 stk. 7 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8/12-2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Jf. Udmelding fra Miljøstyrelsen/Naturstyrelsen den 29.11-2012 skal der stilles krav om tekniske tiltag som sikrer grundvandsbeskyttelsen.

Der skal derfor stilles skærpede krav til vilkår for indretning, drift og kontrol med aktiviteter der kan indebære en risiko for grundvandsforurening. Det forventes at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Samt at der stilles vilkår om max udvaskning af nitrat fra rodzonen i NFI i henhold til Miljøstyrelsens anbefalinger og evt. krav om anvendelse af efterafgrøder.

Kort bilag kan fremsendes.

Bilag 5 Opsamling på høringsbemærkninger

Grundvand

Det er fortsat Næstved kommunes vurdering, at Husdyrbrug >500 DE er tilladt i OSD områder. Vi har rådført os med Naturstyrelsen og Codex advokater v/Mads Kobberø. De har ikke forholdt sig til den aktuelle sag, men generelt til spørgsmålet om husdyrbrug på over 500 DE i OSD områder. Vi har andre sager med tilsvarende placering og ønskede derfor at få et generelt svar. Som udgangspunkt betragtes staldanlæg og gyllebeholdere som værende tætte. For at minimere risikoen for, at der opstår en utæthed på en af gyllebeholderne er der stillet vilkår til 5 årig beholder kontrol, samt årlig logbog over tankenes beskaffenhed, der skal fremvises ved tilsyn. Vi henviser desuden til den udarbejdede grundvandsredegørelse.

Landskab

Vedr. Søgeområde for Naturparker.

Udpegningen *søgeområder for naturparker* er ikke en begrænsende udpegning. I redegørelsen er der lagt op til, at der også i naturparker skal være plads til landbrug. Der er således ingen retningslinjer i dette afsnit af kommuneplanen, der begrænser anlæg, herunder staldanlæg. Forslag til Tystrup-Bavelse naturpark blev første gang fremsat i 1964 og er endnu ikke vedtaget.

Vedr. Bevaringsværdigt landskab

Bevaringsværdigt landskab er samlebetegnelsen for *beskyttelsesområder* og *større uforstyrret landskab* i Næstveds kommuneplan. Der er således ikke retningslinjer der knytter sig specifikt til betegnelsen.

Vedr. Større uforstyrret landskab

Det vurderes konkret at etableringen af anlægget overordnet set, altså fra større afstande, vil have en mindre visuel landskabelig påvirkning. Anlægget vil ikke visuelt påvirke områderne nord for Højbjerg på grund af terrænet, bebyggelse, skove og øvrige landskabselementer. Anlægget vil kunne ses fra nogle punkter fra områderne mod syd. Her vil afstanden og bevoksninger dog gøre at anlægget ikke vil virke dominerende. Anlægget placeres i overgangen mellem to typer landskab, det kuperede småbakkede landskab med små landskabsrum mod nord, og det mere jævne landskab med halvåbne bølgede flader mod syd.

Vedr. Søgeområde for større husdyrbrug

Udpegningen *søgeområder for større husdyrbrug*, er en positiv udpegning, der viser hvor i kommunen det umiddelbart vil være lettest at opnå godkendelse til større husdyrbrug i forhold til natur, naboer og landskabsinteresser. Det er vigtigt at pointere, at reglerne om godkendelse og udvidelse af husdyrbrug er de samme, uanset om husdyrbruget ligger inden for eller uden for de kommuneplanlagte arealer. Der må dog forventes en mere ukompliceret sagsbehandling for husdyrbrug beliggende inden for de positivt udpegede områder.

Vedr. Vilkår om læhegn mod vest

Det er vurderet, at det ikke vil være en landskabelig gevinst at skjule hele anlægget i beplantning. Derfor er beplantningskravene generelt udformet så det sikres, at der er beplantning der bryder bygningsmassen op visuelt. Til det formål kan det eksisterende læhegn

anvendes. Hvis vurderingen havde været at bygningsmassen skulle skjules fuldstændigt, ville det eksisterende læhegn mod vest ikke være tilstrækkeligt.

Vedr. Placering af anlægget

Det er klart, at uanset hvor man placere et byggeri af denne størrelsesorden, så vil det påvirke især de nærmeste naboer og omgivelser. Det skal dog bemærkes, at den længste bygningskrop bliver omkring 120 m lang (vest/øst), mens udstrækningen af hele bygningskomplekset fra nord til syd bliver omkring 250 m, her er der tale om flere bygninger med indbyrdes afstand. Afstanden og den lavere placering i terrænet i forhold til naboerne ved Højbjerg gør, at anlægget vil være mindre dominerende end hvis det havde ligget tættere på og/eller højere i terrænet, vurderingen fastholdes derfor uændret. Landbrugsbygninger er undtaget fra kravet om dispensation fra naturbeskyttelseslovens skovbyggelinje.

Terrænet falder jævnt fra Højbjerg mod syd. Det er korrekt, at terrænet er endnu lavere syd for den eksisterende bygningsmasse. Det er den ansøgte placering der er blevet vurderet, og det er vurderet, at den kan godkendes.

Landskabsvurderingen forholder sig til udpegningen *Større uforstyrret landskab* og derved også *Bevaringsværdige landskaber*, da dette er en overskrift og ikke en selvstændig udpegnings. Landskabsvurdering forholder sig ikke til *søgeområder for naturparker*, da dette ikke er en landskabelig udpegnings, ligesom det ikke er en begrænsende udpegnings.

Trafik

Det er ok ikke at have alle arealerne til rådighed ved meddelelse af godkendelsen. Der stilles vilkår til, at der enten skal godkendes arealer, som der kan bruges til udspredding eller der skal afsættes gylle til biogasanlæg. Der er pt. ikke udsigt til, at det bliver til biogasanlæg. Hvis der ikke leveres gylle til biogasanlæg, så skal der foreligge godkendte arealer inden godkendelsen kan udnyttes fuldt ud. Her vil transport blive beskrevet. Det er korrekt, at der mange steder på landet er smalle veje og de tunge køretøjer skal derfor køre efter forholdene. Sammenlignet med kørsel i by betragtes antallet af huse i Højbjerg som relativt få enkelte huse. For at begrænse generne har kommunen været i dialog med ansøger om hvilke muligheder der er mht. kørsel. Ansøger og kommunen er blevet enige om at generne er mindst ved kørsel mod syd til Petersmindevej. Her er der beliggende 2 enkelt boliger, som der skal tages hensyn til ved, at der etableres en god vej samt, at der køres langsomt/efter forholdene. Der bliver tilføjet et vilkår om, at der ved meget kørsel i tørt vejr skal vandes, så disse to boliger ikke bliver generet af støv. Kommunen har vurderet antallet af kørsler og gennemgået antallet med ansøger og ansøger konsulent. Det er fortsat kommunens vurdering, at antallet ikke vurderes at være så højt, at det kan betragtes som værende til væsentlig gene. Kommunen vil opfordre ansøger til at give de nærtliggende ejendomme besked ved planlagt meget kørsel. Ansøger skal ved indgåelse af aftale med nye leverandører gøre dem bekendt med, at ejendommen har en miljøgodkendelse og dennes vilkår omkring transporter. Der er stillet vilkår til, at ansøger informerer sine leverandører om, at transporten skal foregå via Petersmindevej. Team Trafik, Næstved kommune vurderer, at dette er den bedste løsning, men hvis ansøger og ejere af de øvrige huse på grusvejen kan blive enige om at lave en parallel vej med den eksisterende er dette også en mulighed.

Fakta afklaring og øvrigt

Fluer

Der er stillet spørgsmål om gyllen i stalden er forsuret eller om det blot er gyllen i gylletankene. Gyllen i stalden er forsuret, og det vurderes derfor at medvirke til at minimere fluer på ejendommen.

Smittefare

Det er almindelig praksis, at der ikke køres helt hen til stalde når der skal afhentes søer, da lastbilen ofte har søer med fra flere forskellige besætninger. Kommunen er ikke myndighed på forhold omhandlende smittefare.

Forhåndsvurdering

Der er ikke noget der hedder en forhåndsvurdering i vores sagsbehandling af miljøgodkendelser, men det er korrekt, at man kan holde et opstarts møde og tage en snak med kommunen om det ønskede projekt på baggrund af nogle konkrete oplysninger. Konsulenten oplyste, at der var lavet lugtberegninger der viste, at genekriteriet kunne overholdes og vi kiggede på baggrund af nogle depositionsregning på, om det var realistisk mht. påvirkningen af den omkringliggende natur. En miljøgodkendelse er langt mere omfattende end det og derfor kan vi ikke give en forhåndsgodkendelse, men vi kan sige at det umiddelbart ser realistisk ud og at de kan sende en ansøgning ind.

VVM og husdyrloven

Kommunens rolle er at behandle ansøgning efter gældende lovgivning. Der laves ikke en VVM undersøgelse, da dette er indeholdt i husdyrloven, som vi laver afgørelsen på baggrund af. Vi kan ikke give et ubegrundet afslag. Hvis vi støder på forhold undervejs i en sag vi ikke kan godkende, skal vi indgå i dialog med ansøger om mulige projektilpasninger. Kommunen mener fortsat, at lovgivningen er overholdt og at udvidelsen kan foregå uden væsentlig gener for omgivelserne, ved overholdelse af de fastsatte vilkår. Hvis randzonenloven ophører er det ikke tilladt at inddrage randzonerne som udspretningsareal, da de ikke indgår i godkendelsen. Inden nye arealer anvendes til udbringning af gylle skal de forinden anmeldes til kommunen og evt. miljøgodkendes i et tillæg til den eksisterende godkendelse. Det er ikke meningen og lovmedholdeligt, at der skal stilles vilkår til i øvrigt gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles vilkår til bræmmer.

Citater

Der er indsendt bemærkninger til nogle af de ting, der er blevet skrevet i aviserne. Ikke alle citaterne er helt genkendelige, så kan godt forstå det kan give lidt undren, men ellers vi ikke yderligere bemærkninger til dette.

Flagermus

Der er konstateret flagermus i skovene der ligger i området vest og nord for ejendommen. Der er dog ikke konstateret flagermus i de gamle staldbygninger, hvoraf den ene skal rives ned om nogle år, inden det nye maskinhus bliver bygget. Der skal søges særskilt om nedrivningstilladelse inden dette påbegyndes. Hvis der på daværende tidspunkt er kommet flagermus i bygningerne skal ansøger kontakte naturstyrelsen eller kommunen når der søges om nedrivningstilladelse. Hvis der er kommet flagermus i bygningen, der først opdages når

nedrivningen er påbegyndt skal nedrivningen stoppes og kommunen eller naturstyrelsen skal kontaktes.

Udbringning af gylle

Kommunen har ført tilsyn og sagsbehandlet forholdene i forbindelse med anmeldelser af lovovertrædelser ved transport og udbringning af gylle i foråret. Vores vej myndighed har desuden besigtiget vejene. Vi har ikke yderligere bemærkninger hertil.